

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону

„ВРАТИ СЕ“

ЧАСОПИС ЗА ПОВРАТНИКЕ И РАСЕЉЕНЕ У ДИЈАСПОРИ

Роде,
када одеш,
немој заборавити дом,
врати се,
да будеш свој на свом.

УВОД

Овај ЧАСОПИС је настао као део пројектних активности пројекта ПОВРАТНИЦИ, који је подржан од стране Републике Србије Министарства спољних полова – Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону по основу јавног конкурса за суфинансирање пројеката намењених за регион и дијаспору 2023 – Конкурса који је намењен организацијама региона, дијаспоре и организацијама чије је седиште у Републици Србији.

ОДГОВОРНОСТ

За овај ЧАСОПИС је искључиво одговоран реализатор активности:

Извршни директор

Јелена Митровић
УДРУЖЕЊЕ ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ,
ФУТОГ, ЦАРИЦЕ МИЛИЦЕ 25
МБ 28350554
ПИБ 113396360.

Уредништво

Удружење “Помоћ за све” Лазаревац
МБ 28314604
ПИБ 112295886

Главни и одговорни уредник

Милица Рајачић

Сарадница

Данијела Малетић

Извршни уредник

Сара Станковић

Захваљујемо се удружењу Медиалас на сарадњи.

У БЕОГРАДУ, ДЕЦЕМБАР 2023

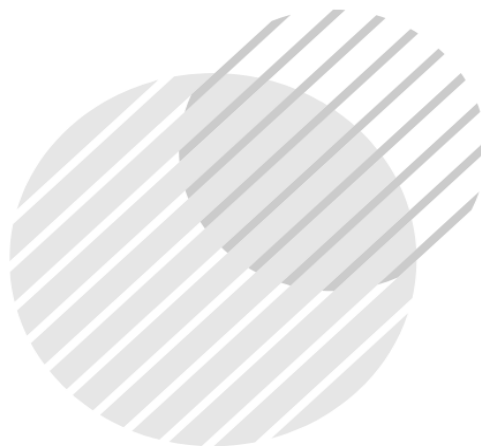
САДРЖАЈ:

УВОД	2
.....	5
О УДРУЖЕЊУ, ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ	6
ИНФОРМАТОР ЗА ПОВРАТНИКЕ И РАСЕЉЕНЕ У ДИЈАСПОРИ	9
Интервјуу са сарадницима удружења –	10
Данијела Малетић.....	10
Бранком Ђурчићем	15
Периодични извештај о напретку пројекта	19
ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	22
Указ о проглашењу Закона о социјалном предузетништву.....	22
Предмет закона	22
НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА И ОДГОВОРИ О РЕГИСТРАЦИЈИ СОЦИЈАЛНИХ ПРЕДУЗЕЋА	30
Интервјуу са Сањом Гаврановић	36
ПРЕДСТАВЉАЊЕ повратника, интервјуу са фотографом, из Канаде!	38
Љуба Поповић.....	38
Дренка Кукић и мотиви повратка у матицу.....	40
ПРЕДСТАВЉАЊЕ, повратница Сара Станковић, Пут саткан од музике до предузетништа	42
ПРЕДСТАВЉАЊЕ УДРУЖЕЊА Бизнис на штиклама	46
Даље вам представљамо могућности за развој пословања кроз:	48
ПРОГРАМ ЗА РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ОД СТРАНЕ НАЦИОНАЛНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА ПОДРШКУ РАЗВОЈУ	49
ПРЕДУЗЕТНИШТВА	49
ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	49
ЈАВНИ ПОЗИВ	49
ОСНИВАЧ, ДИРЕКТОР, ОБЛАШЋЕНО ЛИЦЕ, МЛАДИ ДО 35 ГОДИНА	50
МИНИСТАРСТВО ЗА БРИГУ О СЕЛУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	50
А. ПРОГРАМ КУПОВИНЕ СЕОСКЕ КУЋЕ	50
Б. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ ЗАДРУГАРСТВА	53
МИНИСТАРСТВО ТУРИЗМА И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	56
А. ЗА ДОДЕЛУ КРЕДИТНИХ СРЕДСТАВА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ.....	56

КАКО ПОВРАТНИК У СРБИЈИ ИМА ПРЕДНОСТ КАО ЗАПОСЛЕНИ АЛИ И ПОСЛОДАВАЦ КОЈИ ГА ЗАПОШЉАВА	58
РЕПУБЛИЧКЕ И ЛОКАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ПОДРШКУ ЛИЦА КОЈА СУ НЕ ЗАПОСЛЕНА/ ПОСЛОДАВЦЕ КОЈИ ЗАПОШЉАВАЈУ	61
КОНКУРСИ ЗА НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ИЛИ ПОСЛОДАВЦЕ	62
ЈАВНИ ПОЗИВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА МЛАДИХ „ МОЈА ПРВА ПЛАТА „ ..	62
ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРЕ ПРИПРАВНИШТВА ЗА НЕЗАПОСЛЕНЕ СА СРЕДЊИМ ОБРАЗОВАЊЕМ	63
ЈАВНИ ПОЗИВ НЕЗАПОСЛЕНИМА ЗА ДОДЕЛУ СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	63
ДЕЛАТНОСТИ КОЈЕ СЕ НЕ СУБВЕНЦИОНИШУ	64
Како аплицирати.....	67
МЕЂУНАРОДНИ КОНКУРСИ ЗА ПРИВРЕДУ	68
А. ЕУПРОПЛУС ПРОГРАМ ЕУ ПРОГРАМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ЗА ЛОКАЛНИ РАЗВОЈ	68
Б. ХЕЛП ФОНДАЦИЈА СА СЕДИШТЕМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.....	68
В. ПРОГРАМ ЕУ ЗА ЗЕЛЕНУ АГЕНДУ У СРБИЈИ	70
ПРИМЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ.....	71
До следећег броја часописа ВРАТИ СЕ.....	72

ИНФОРМАТОР ЗА ПОВРАТНИКЕ

О УДРУЖЕЊУ, ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ

Након свог повратка из Канаде, Јелена Митровић, која је односе са матицом Србијом неговала боравећи у иностранству Канади, уз сталну комуникацију са формалним и неформалним заједницама које су развијале односе хуманитарног карактера са Републиком Србијом како из Америке тако и Канаде, учествовала је у великом броју пројеката да се најугроженијим становницима у околини Новог Сада и шире обезбеде огрев, принудни смештај, лекови и слично. Услед доласка у матицу Србију, који овог пута засигурно значи стални повратак и остајање у Републици Србији, своје контакте, мреже и познанства користи као развојни потенцијал нечега што тек долази а утицаће на афирмацију повратника али и дијаспоре да уско сарађује са матицом Србијом.

Искуство које је имала у организацији неформалних група грађана у ДИЈАСПОРИ, нових знања стечених у далекој Канади, претаче у идеју да покрене афирмативно удружење ПОВРАТНИКА у Републици Србији. Ветар у леђа добија од госпође Софије Бајић, оснивачице и председнице удружења БИЗНИС НА ШТИКЛАМА, која наводи Јелену Митровић да покрене поступак отварања или озакоњења рада удружења кроз правну форму НЕПРОФИТНО УДРУЖЕЊЕ ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ.

Оснивачица и уједно председница удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 Футог, региструје 07.11.2022. удружење, које у наредном периоду доживљава велику експанзију и медијску пажњу. Митровић све чешће, иде на јавне догађаје и манифестације, и бива позивана од институција да представља рад и мисију удружења. Сама правна форма Удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ, ради у складу са законодавним начелима Републике Србије, као добровољно, невладино и непрофитно удружење грађана, које је основано на неодређено време у Агенцији за привредне регистре Републике Србије.

Основни циљеви које заговара УДРУЖЕЊЕ се заснива на: сарадњи поља уметности, развоја људских потенцијала, развоја туризма, развоја људских права, маркетиншких услуга, културно уметничког развоја и свих видова подшке који се односе на сарадању матице Србије и дијаспоре а нарочито на афирмацији повратника за интеграцију у своју матичну земљу. Како и сама, тако и са осталима који се називају ПОВРАТНИЦИ, даје смернице, како о административним формалним радњама при доласку из иностранства, тако и о имовинско правним односима, информисе о школском систему али и бенефитима по питању развоја бизниса како малих тако и великих. Услед личне интеграције а и интеграције осталих повратника, сталним окупљањима, које организује сопственим средствима, стимулише развој заједнице и активно решавање свих животних фаза, како од куповине станова, кућа, плацева, школовања, савладавања језичких баријера кроз проналажење најбољих начина за децу која слабо комуницирају на матерњем језику, тако и кроз акције учествовања свих њих у

друштвеним токовима, форумима, културним манифестацијама, едукацијама и слично. Својим

примером, Јелена Митровић, је кроз своје знање које је стекла тамо далеко, пренела и донела свеже идеје за развој предузетништва, и жели и даље да преноси знања у складу са својим бизнисом којим се тамо успешно бавила као професионални купац, који купује за друге, за становнике Канаде који имају велике приходе и велике разноврсне прохтеве, како по основу личних одевних и пратећих предмета тако и у области ентеријера. Идеологија којом се председница удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ руководи, базирана је на развоју микро региона, те је тако кренула кроз свој Футог, Нови Сад,

Војводину и Републику Србију. Како би се што боље спремила за овдашње прилике ангажовала је стручњака са економског факултета из Загреба, који се бави развојем личних потенцијала и заједнице, да би научила како да се успешно развијају заједнице кроз ресурсе који су постојећи, у складу са геополитичким, привредним, културолошким и осталим социјалним особинама малих и великих заједница. Кроз

сваки локални догађај, форум, био он на територији АПВ Војводине или Републике Србије, је била присутна и увек представљала и водила своје повратнике ради боље интеграције и добијања информација које су кључне свакоме ко је повратник.

О активном учешћу у ЗАЈЕДНИЦИ, сведочи и бројка, да је председница удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 Футог, у 2023 години, посетила више од 60 догађаја, организовала по два окупљања годишње за повратнике из Канаде и Америке. У наредном периоду план је да ојача позицију Дијаспоре кроз тамошња формалана и неформална удружења, у циљу афирмације у инвестирање у Републику Србију али и хуманитарне акције које могу да помогну маргинализованим групама становништва. Удружење ПОВРАТНИЦИ 2022 ФУТОГ, има сардњу са верским институцијама, како локалним тако и ширим, културним институцијама али као потенцијал за повратнике и дијаспору види и СОЦИЈАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ У СРБИЈИ .

Афирмативно утиче на развој женског предузетништва, јер је и сама започела бизнисе који су везани за туризам, али и породично кроз развој бизниса који је везан за МОДНИ ФРИЗЕРСКИ

САЛОН, који је дуги низ година радио у Торонту – Канади а сада је овде наставио свој развојни век. Циљ нам је да се кроз рад и деловање удружења креирамо бољи привредни амбијент али и могућности за повратнике и оне који тек планирају свој повратак у МАТИЦУ СРБИЈУ. Бити повратник је привилегија, будите и ви један од њих.

Ваша Јелена Митровић - председница удружења „ПОВРАТНИЦИ 2022,, Футог

За више информација о нама и нашем раду посетите друштвене мреже или веб страницу:

Инстаграм: povratnici2022

Веб адреса : <https://www.povratnici2022.org/>

Електронска пошта: povratnici.office@gmail.com

или на телефон: +381 62 1443865

ИНФОРМАТОР ЗА ПОВРАТНИКЕ И РАСЕЉЕНЕ У ДИЈАСПОРИ

Драги наши ПОВРАТНИЦИ као и сви ви који живите и радите у ДИЈАСПОРИ,

Овим информатором, желимо да афирмишемо бољу интеграцију како у оквиру социјалне тако и пословне инфраструктуре, а све у служби развоја малих, средњих предузећа, предузетништва као и осталих облика организовања, како би само запослили себе, своју породицу или заједницу или пак ви који сте у ДИЈАСПОРИ, да вас упутимо у могућности заједничких инвестиција у матицу Србију, нарочито на територију Града Новог Сада и развоја привредног амбијента.

Како смо вам представили социјално предузетништво, као модел, шансу и одрживост за привреду Града Новог Сада а и шире, у служби развоја ваших бизнис идеја, сада вам престављамо програме који су вам на располагању за финансирање, дотације, донације али и нематеријалне подршке која служи за развој пословне заједнице. Узимајући у обзир, да ПОВРАТНИЦИ долазе у заједницу коју су оставили, а пак сада затичу нове околности наша улога је да вас упознамо са институцијама за подршку као и најзначајнијим програмима за развој предузетништва и солидарних економија, као и програма који су намењени за ПОВРАТНИКЕ.

Овај ИНФОРМАТОР ће имати надоградњу у сваком смислу, како се ви будете интересовали, тако ће и следећи број информатора видети светлост дана. А сада оно што смо кроз пројектне активности ослушнули, на такве тражње смо одговорили али и даље вас позивамо да будете део заједнице ПОВРАТНИЦИ, да нас контактирате и тражите информације које могу да буду у служби остваривања ваших права како по основу отварања предузећа, тако и у поступцима запошљавања код других послодаваца.

Интервијуи са сарадницима удружења

Данијела Малетић

Једна од сарадница удружења Повратници као и чланица **Савета за Социјално предузетништво РС** а такође и чланица и активисткиња Удружења Бизниса на штиклама је Данијела Малетић.

Социјално предузетништво као мотив за повратнике и шанса за дијаспору као дугорочно исплатива инвестиција

Ко је Данијела?

Рођена је 26.12.1979. године у Новом Саду, по образовању дипломирани правник – Мастер, од 2001. године своје искуство и знање надограђивала је у приватним компанијама на различитим позицијама, радећи послове који су везани за права у привреди. Заговара рад на себи, и као свака мајка има одговорну улогу у животу деце, па тиме поручује да деца треба да имају обавезе, да се уводе у

породичне бизнисице као и да дисциплина ствара одговорне јединке свакога друштва. Својим личним примером, своју децу учи изворним облицима стварања, како у радној атмосфери упознавања са пословима у природи, одгајању животиња и односу са њима, тако и са пословима који су везани за развој виноградарства који су традиција у АПВ Војводини. Равницу, као и мотив панонске низије представља као потенцијал наслеђа за развој привреде и пољопривреде као и залагање за останак младих у руралним крајевима у служби здравих средина за одрастање младих а нарочито деце. Мајка је троје деце, два дечака и једне девојчице али и члан друштва који је укључен у све тековине друштвено одговорног деловања.

Сврстава се у појединце који заговарају теорију да политички ставови стоје иза личних убеђења, али доводе до унапредјења бољих услова за друштво, кроз утицај на доношење Закона, подзаконских аката и унапредјења положаја друштвеног активизма, тако са слободом можемо да представимо њене друштвене и политичке активности, а да ни у једном тренутку не ставимо њих као занемарљиве у овом представљању. Како и сама каже, политике развијају и заговарају боље услове за грађане и за заједницу како на националном тако и светском нивоу.

Најзначајније друштвене и политичке активности Данијеле Малетић кроз заслуге које су овековечене у виду чланства, захвалница, потврда, плакета или само оних обичних ловорика које имају већу вредност од материјалних пехара а то су :

- Добитница награде Дама године 2020 због залагања за брже усвајање закона о социјалном предузетништву

- Добитница признања „Капетан Миша Атанацковић“ за допринос афирмацији социјалног предузетништва
- Одборница у Скупштини Новог Сада од 2020. године
- Чланица Савета за Социјално предузетништво Републике Србије
- Чланица Радне групе за социјално предузетништво у оквиру Савета за координацију и праћење у области економског развоја на територији АП Војводине, као радног тела Владе АП Војводине

Бави се хуманитарним радом који представљамо за само последњих неколико година али не и онај који темељи њен утицај на заједнице а који је био у омладинском сектору за заговарање омладинских политика али издвајамо следеће :

- Протеклих двадесет година организаторка је многобројних хуманитарних акција, углавном усмерених на подршку сународницима на Косову и Метохији
- Од 2019. године се бави активистичким радом за превенцију породичног насиља
- Покретач је иницијативе за ургентно усвајање Закона о социјалном предузетништву. Услед иницијатива које су покренуте за брже усвајање, представља невладин сектор удружење Бизнис на штиклама, као чланица Комисије за израду Нацрта закона Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и активно спроводила са осталим члановима израду Нарцта овог документа.
- Пројекат „Образовањем до успешне жене,“ који се спроводио са Народним универзитетом у Нишу, којим је омогућено да се стручно образују и усавршавају жене које су старосне доби изнад 45 година, а гравитирају ка селу, жене са инвалидитетом или жене чија деца имају инвалидитет.

Октобар 2022. године у Данијелином пословном животу, отвара поглавље њеног активизма у промоцији социјалног предузетништва, у том периоду на територији АП Војводине, експедиција која развија социјално предузетништво раме уз раме са њом, данима гостује, како по локалним Општинама, канцеларијама за локално економски развој, Градовима као и месним заједницама да би промовисали значај социјалног предузетништва али и спровођење Закона о истом. Нарочито, један сегмент у својој каријери издваја, гостујући како на трибинама, тако и на предавањима, а с поносом представља мотивацију коју је преносила младима на Филозофском факултету у Новом Саду, на коме у оквиру мастер студија студенти имају прилику да изучавају модуле социјалног предузетништва.

Тада, као и сада она и даље заговара развој социјалних економија, ради на промоцији Закона о социјалном предузетништву како у АП Војводини, тако и на територији Републике Србије.

Мисија коју спроводи

Да ли сте чули за Добрилу Смиљанић, прву зачетницу – пионирку у социјалним економијама или Савку Суботић као жену која је у 19 веку на територије Војводине развијала дух првих земљорадничких задруга које су оснивале жене, данас као и тада жена и поред свих помоћних алата као што су машине за прање веша, машине за сушење веша, машине за прање посуђа, интернета има улогу да ствара живот, васпитава, буде стуб куће и породице али и да активно привредује као и

да ради на себи. Скоро да се ништа није променило, и даље свака предузетница има главну и одговорну улогу како у породици, тако и друштву.

Својим пројектима, којима је оснаживала жене, било да су оне биле жртве насиља, самохране мајке, жене које имају децу са посебним потребама или су на неки начин одбачене од породице и друштва, успевала је да оснажи, едукује, усмери тако да свака од њих добије ветар у леђа, како би радила, основала свој бизнис, пронашла средства за финансирање бизниса али и свих текућих питања која муче овакве чланице друштва.

Бизнис ХУБ Бизнис на штиклама, подржава кроз семинаре, конференције, инфо дане и свако јавно учешће, како би дала на значају социјалном предузетништву као и Закону који се спроводи.

Као правник, велика је подршка свима који оснивају социјална предузећа, око облика организовања и оснивања, реалних примера који прате развој социјалних економија.

Зарад стварања функционалне заједнице и умрежавања, труди се да на територији Републике Србије повезује актере како из локалних канцеларија, јавних тела, тако и привреднике којима је сарадња једнако успех.

Радећи на терену, обилазећи социјална предузећа, која су до сада радила у складу са начелима социјалног предузетништва, да ли из области екологије, социјале, образовања или културе, поседује добре примере пракси које преноси, како са предлозима који су усмерени да делатности, тако и на мисије које социјална предузећа спроводе.

Питали смо је:

1. Да ли сте задовољни са спровођењем Закона кроз имплементацију у погледу регистрације социјалних предузећа?

Данијела:

Дана 6. фебруара 2022. године су сви медији објавили вест „Након деценијског рада на Нацрту закона, Народна скупштина је 4. фебруара 2022. године усвојила Закон о социјалном предузетништву.“

Циљ овог закона је био кључан у дефинисању појма солидарне економије као и како се стиче услов социјалног предузећа. Како бих вам практично објаснила значај, он се огледа у дефинисању структура помоћи (подстицаја, дотација, Грант шема или осталих облика подршке) које се дефинишу у процедурама које усваја Република Србија, а спроводи их локална власт, месне заједнице, градови и остала јавна тела која у својим правним актима имају или немају дефинисану подршку кроз приступне фондове како ЕУ средстава, тако и буџетских средстава. Овим су социјална предузећа осигурала свој статус, а кроз наредни период се очекују дефинисане мере подршке Владе Републике Србије и АП Војводине како материјалне подршке тако и нематеријалне.

Напоменула бих да Влада АП Војводине већ дуги низ година подржава социјално предузетништво кроз финансијске пласмане помоћи које су намењене у пакету ДЕМИНИМИС средстава за развој економија које су за сада биле у виду подршке предузећима за професионалну рехабилитацију, женском предузетништву као и предузећима која су имала мисију солидарних економија као основ пословања или су пословала по принципима истих.

Морам признати, да смо задовољни, узимајући у обзир да примена закона није вишегодишња, да се социјална предузећа региструју, да се на дневном нивоу ради едукација која има континуитет, да још увек радимо на успостављању мрежа система за пренос информација, да мања места још увек немају довољно инпута, нарочито треба да разумемо службе које раде подршку онима који се региструју или то планирају, али оптимистички корачамо ка успеху да ће солидарне економије бити одговор управо на светску економску кризу и да могу да делују од микро заједница, које директно утичу на регионални развој.

Овим путем, позивам све заинтересоване, све Општине, канцеларије, месне канцеларије као и појединце, да нас контактирају путем е-маила biznisnastiklama@gmail.com а ми ћемо доћи да вам представимо Закон, спровођење, оснивање, бенефите као и да одговоримо на све што је у овоме тренутку непознаница.

2. Социјално предузетитство као мотив за повратнике и шанса за дијаспору као дугорочно исплатива инвестиција – улагање

Данијела:

Моја порука повратницима као и дијаспори која жели сардњу са матицом Србијом, да овим моделом могу да улажу или директно региструју сопствена социјална предузећа, уз све аспекте који су како сада присутни од стране иностраних донатора, тако и Републике Србије.

Истакла бих, да Влада АП Војводине већ учествује активним мерама подршке кроз овакве економије, ЕУ подршка кроз програме прекограничних сардњи већ дуги низ година, око осам година заговара социјална предузећа као носиоце – апликанте којима се донирају средства за унапредјење солидарних економија. Наша земља, такође спроводи програм ЗЕЛЕНА АГЕНДА од донатора ЕУ, управо овај програм, који у програмском периоду трајања окончава 2026 године средства, има мере за циркуларне економије које су директна социјална економија.

Поред наведених сарадњи, имамо и директну помоћ ЕУ која се баш односи на искључиво социјална предузећа која, према својим захтевима пословањима, могу да користе средства за изградњу, реконструкцију, куповину објеката, машина и осталих средства за рад. Конструктиван пример, који је репрезентативан је социјално предузеће Раденска ружа, које је формирано из средстава Европске Уније.

Неизоставна подршка је усмерена кроз подршку Министарства Привреде Републике Србије, као подршка Старт Уп компанијама, младима и женама.

Аспект социјалних предузећа, који је најзначајни за повратнике или дијаспору која жели да инвестира у матицу Србију је деловање које је њима битно, вредности које су сви тамо негде живели, сећајући се свога села, свога града или своје Државе а то је стварање одрживих заједница кроз спровођење социјалних иновација, пласирање иновативних производа, које по дефиницији укључују области заштите животне средине, циркуларне економије, социјалног укључивања како у другим областима, као што је одрживи развој уопштено, тако и развој који се базира на друштвеним мисијама које подразумевају демографско управљање, обавеза да се добит реинвестира или врати у заједницу. Србија кроз ове активне политике прати трендове ЕУ и ствара бољи привредни амбијент.

У духу солидарних економија, као и жеља које имам пожелела бих да 06.02.2025. године, читањем ударних вести угледам информацију да у Републици Србији има преко 5 хиљада социјалних предузећа (микро, малих, предузетника, задруга и удружења)..

Док будете уживали у чаролијама празничних одмора, упућујем вас да прочитате Закон о социјалном предузетништву као и Питања и одговоре уколико бих вам само социјално предузетништво било ближе.

Срдачно ваша Данијела Малетић

Интервију са Бранком Ђурчићем

Потпредседником Покрајинске владе и председником Савета за координацију и праћење активности у области економског развоја на територији АП Војводине

Мотив за развој социјалних економија као и лично залагање. Мисија која се постиже кроз социјалне

економије из његовог угла.

На седници Скупштине АП Војводине, одржане 29. октобра 2020. године изабран сам за потпредседника Покрајинске владе, а недуго затим 28. децембра 2020. године када сам изабран за председника Савета који ће се бавити економским развојем на територији АП Војводине, размишљао сам шта су покретачи развоја економије на територији АП Војводине и определио сам се за четири приоритетне активности – теме Савета.

Као прва тема биле су индустријске зоне, које су основ за развој локалних самоуправа, привлачење инвестиција и додатним запошљавањем.

Другу тему, имајући у виду да је жена ослонац сваке породице, вредна, лојална и невероватних могућности, подршку женском предузетништву смо схватили озбиљно и директна подршка женском предузетништву сваке године се знатно увећава, а по подацима АПР а, на територији АП Војводине послује преко 24000 жена предузетница, власница или сувласница у износу већем од 51%.

Инкубирање малих произвођача, помоћ малим произвођачима да започну своје пословање, да олакшамо сам почетак њиховог пословања, усмеримо их и помогнемо да њихов бизнис опстане одабрали смо као трећу тему.

На територији АП Војводине постојала су четири бизнис инкубатора, НовиСад, Суботица, Зрењанин и Сента, у Новом Саду је претежно заступљена ИТ делатност, док су у Зрењанину, Суботици и Сенти станари углавном занатлије.

Анализирајући све то, а опет узимајући у обзир да је Војводина житница Републике Србије, уочио сам да би покретање једног Агробизнис инкубатора на територији Војводине који би био намењен малим и микро пољопривредним произвођачима, могао да промовише предузетништво, удруживање и развој у сектору пољопривреде, примарне прераде пољопривредних производа и агротуризма.

И четврта по мени најважнија тема која је основ и свих претходних тема, социјално предузетништво. Увидевши да постоји реална потреба да се реше одређени друштвени изазови као што су запошљавање оних који теже долазе до посла, решавање одређених еколошких проблема а да то буде на одржив и предузетнички начин. Сматрам да је решење у социјалној економији и сензибилисаности људи који по својој природи желе да допринесу друштву јер социјално

предузетништво не предствља само тежњу за остварењем профита него и за друштвеном добробити тј. Решавању неког друштвеног циља. Стога, по узору на Европску унију где социјална економија запошљава преко 10 милиона људи, определио сам се за тему социјалног предузетништва.

Резултати који говоре у бројкама о подршци која је намењена социјалним предузетцима и женском предузетништву, статистички подаци за АПВ .

Почетком године, тачније 29. Марта објављен је Јавни конкурс о додели бесповратних средстава женском предузетништву за субвенционисање трошкова набавке машина / опреме , рачунарске опреме, софтвера или услуге у циљу иновирања и дигитализовања процеса производње и операција у домену маркетинга и трговине у 2023. години. Укупан број пријава износио је 159 пријава, од чега је било средстава за 73 пријаве за капиталне субвенције тачније куповину машина / опреме и текуће субвенције намењене за услуге.

Укупна средства опредељена по Јавном позиву износиле су 8,5 милиона динара, док су укупно захтевана средства по пријавама износиле преко 21 милиона динара по 159 пријава. Утрошеност средстава по Јавном позиву је најбољи показатељ успешности спровођења истог, а наша утрошеност била је 100%.

Ови статистички подаци су нам дали смернице да Савет за координацију и праћњење активности у области економског развоја на територији АП Војводине, анализира позив, и након низа састанака са разним организацијама, клубовима предузетница, другим доносиоцима одлука, заједно са надлежним секретеријатом предложи Покрајинској влади да новим ребалансом буџета који је Покрајинска влада предложила а Скупштина АП Војводине усвојила 29. Августа определимо средства не само за још један Јавни позив подршке женском предузетништву, него смо та средства увећали и она су износила нешто више од 13 милиона динара, такође на основу анализа Јавних позива у претходним годинама сваки појединачни грант закуповину машина и опреме смо такође увећали. Пристигло нам је више од 300 пријава а све то уз услов да предузетнице које су средства добиле по Јавном позиву у марту нису имали право да конкуришу засредства по овом Јавном позиву, чиме смо желели да обухватимо нове апликанте и тако помоћ пружимо за унапређење неких нових бизниса.

По овом позиву који смо објавили 12. септембра. 2023. године, укупна средства опредељена за капиталне субвенције по Јавном позиву износиле су 11.756.489.00 милиона динара а текуће 1,5 милиона динара. Право на капиталне субвенције остварила је 51 предузетница , док је њих 11 остварило право на текуће субвенције. Утрошеност средстава по Јавном позиву и овог пута износила је 100%.

Што се тиче социјалног предузетништва као први смо још у претходној години наменили средства којима би подстакли развој социјалног предузетништва и примену новог Закон тако смо у текућој години скоро дуплирали средства намењена за ову намену. Како смо у 2022. години издвојили из буџета 5,5 милиона динара , на иницијативу Савета у текућој години буџетом смо определили 10 милиона динара за спровођење Јавног конкурса за доделу бесповратних средстава привредним субјектима за допринос развоју социјалне економије АП Војводине у 2023. години. Позив је био намењен за подршку предузећима који послују по принципима социјалне економије, социјалним задругама и предузећима за специјалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

Након спроведеног програма од укупних средстава додељено је 10 милиона рсд, што значи да је утрошеност и по овом Јавном позиву такође била 100% .

Питали смо: Дали сте задовољни резултатима развоја социјалног предузетништва након усвајања Закона?

Покрајинска Влада Аутономне Покрајине Војводине већ дужи низ година посвећена је подршци социјалној економији и социјалном предузетништву. Саветом за координацију и праћење активности у области економског развоја, од свог оснивања интензивно ради на подршци социјалном предузетништву, како кроз обуку и едукацију локалних самоуправа тако и путем директних давања путем Јавних конкурса за подршку привредним субјектима који доприносе развоју социјалне економије. У сусрет доношењу Закона о социјалном предузетништву, организовали смо његово представљање у Новом Саду, Зрењанину, Панчеву, Сремској Митровици и Суботици где смо окупили представнике свих локалних самоуправа са територије АП Војводине, као и све предузетнике који послују по принципима социјалне економије као и представнике НВО сектора који су заинтересовани за ову тему. Такође, напоменуо бих и да је у оквиру Савета формирана и радна група која се бави искључиво социјалним предузетништвом. Савет за координацију и праћење активности у области економског развоја подстиче анализе у области социјалног предузетништва као и сензибилизацију локалних актера на читавој територији АП Војводине. Тренутно је у Агенцији за привредне регистре регистровано 16 правних субјеката са статусом социјалног предузетништва (три привредна друштва, једна туристичко социјална задруга и 12 удружења грађана) од којих се више од половине налазе у Војводини. По овим подацима, можемо бити задовољни али свакако да можемо ми то и боље.

Да ли солидарне економије могу да буду шанса за стимулацију повратника из дијаспоре ?

Жеља за решавањем неког друштвеног проблема, да ли је он запошљавање неког лица из категорије теже запошљивих особа или је то на пример решавање неког еколошког проблема јесте оно што је основни покретач солидарне економије. Негде у бити сваког човека јесте да увек помаже и буде друштвено одговоран свуда у свету али некако најчешћи је случај да после година рада, стицања нових знања, у земљама које су развијеније, економски снажније где су начини решавања одређених питања иновативнији, ефикаснији, у неком тренутку те позитивне ствари примени и у својој земљи, свом месту. Када се осврнемо на технолошка достигнућа, омогућено нам је да место стварања вредности не мора да буде и место остварења прихода.

Да ли одговор недостатка радне снаге на тржишту, како код нас тако и у свету може бити солидарна економија ?

Свакако да укључивањем и оспособљавањем особа које су теже запошљиве у процесе солидарне економије може да нам помогне у решавању проблема радне снаге али не и да реши. Особе са сметњама у развоју је неопходно спрам оцене њихове радне способности, радно интегрисати и укључити у процес солидарне економије. Исто тако све теже запошљиве групе, на пример особе преко 50 година, укључити и спрам потреба тржишта радне снаге или додатним едукацијама за започињање сопственог бизниса укључити их у економске процесе.

Да ли верујете да ће се у будућности сагледавати параметри, поред финансијског успеха предузећа и његова друштвена одговорност, какво је гледиште на ову тему из вашег угла ?

Недостатак емпатије је оно што је највећи проблем данашњег друштва. Социјално предузетништво не предствља само тежњу за стварањем профита него и за друштвеном добробити тј. решавању неког друштвеног циља. Сведоци смо да постоји реална потреба да се реше одређени друштвени изазови као што су запошљавање оних који теже долазе до посла, решавање одређених еколошких проблема, а да то буде на одржив и предузетнички начин. Решење је наравно у социјалној економији и сензибилности људи који желе да допринесу друштву.

Шта је по вама обележило ову годину у области социјалног предузетништва?

Ова година није била ни мало лака, после пандемије корона вируса, економија која по домино ефекту трпи последице које су нам стигле као након тог периода, затим сукоби у Украјини и Израелу довели су до огромне инфлације, раста цена, раста каматних стопа што се све одразило на економију у целини. Социјални предузетници који и поред профита имају жељу да задовоље и неки друштвени циљ ипак морају бити одрживи и да позитивно послују. У условима када велике економије трпе, микро предузетници а самим тим и социјални предузетници су флексибилнији, али ипак са одређеним последицама. Тако да могу да закључим да флексибилност социјалне економије јесте оно што је обележило ову итекако тешку годину која је ево док радимо овај интервију за нама. Оно што бих истакао јесте да смо у овој години посебну пажњу усмерили и на *социјалне иновације*, које су нове идеје које опет задовољавају друштвене потребе. Ове иновације могу бити производи, услуге или модели који ефикасније решавају различите друштвене потребе. Дигиталне социјалне иновације представљају иновације које користе потенцијал дигиталних технологија за заједничко креирање решења за широк спектар друштвених потреба. Дигиталне социјалне иновације представљају коришћење дигиталних алата у циљу позитивних друштвених промена и сматрам да је у томе будућност.

И за крај, шта би сте пожелели нашим читаоцима, како ПОВРАТНИЦИМА, тако и осталим грађанима ?

Нашем народу који живи у региону и широм света у расејању поручио бих, да нигде није лепше него у својој домовини и да не постоји лепши осећај него учинити добро и тако решити неки друштвени изазов који се нађе пред нама.

Периодични извештај о напретку пројекта

За период 23.06.2023. године до 31.12.2023. године

Пројекат “ ПОВРАТНИЦИ ” је предвидео 4 главне активности :

1. Припремне активности за спровођење пројектних циклуса
2. Припрема часописа и Информатора ВРАТИ СЕ
3. Припрема конференције
4. Припрема видљивости пројекта и информисања јавног мњења

Пројектни тим, на челу са Јеленом Митровић, је координирао и спроводио пројектне активности у сарадњи са удружењем “Помоћ за све”, које је ангажовано да реализује пројектом предвиђене услуге, а на располагању је испред Удружења – пружаоца услуге била Милица Рајачић, која је у координацији са председницом Удружења Повратници 2022 Футог, организовала припреме материјала за информатор, припреме материјала за часопис, водила интервјуе са повратницима у активностима “Дани отворених врата”, где су повратници имали шансу да питају, које им сервисне информације нарочито значе, у тренутку када се враћају у матицу или од оних који су у дијаспори и планирају да се врате.

Велики број захтева, које смо добили кроз састанке на “Данима отворених врата”, Јелена Митровић и Милица Рајачић су преточиле у садржину која је део информатора. Информатор ће званично бити публикован након 15 јанура 2024. године, како у штампаном тако и у електронском формату.

Часопис који такође, има своју намену, као један промотивни алат за повратнике и дијаспору, представиће, приче актера који су велики број повратника инспирисали да дођу у Србију али и оних који су становишта локалне администрације, Покрајинских органа – представника али и представника Министарства Републике Србије, имали обраћања и добре поруке за наше грађане који планирају да се врате али и оне који су се вратили. Часопис ће бити представљен након 15 јанура, широј јавности, јер је обухватио и делић Конференције али и промоцију пројекта.

Конференција Повратници је одржана 11.11.2023. године у 15 х, у просторијама Васе Стајића број 6, на четвртом спрату у Новом Саду.

Слика са Конференције “ПОВРАТНИЦИ” – учесници панел дискусије (Јелена Митровић, Александра Здравковић, Далиборка Игњатић, Љуба Поповића и други..)

Конференција “ПОВРАТНИЦИ”, је окупила актере из културних институција, представнике привреде, националних радних тела, повратнике, новинаре, удружења грађана, верске представнике као и социјална предузећа.

Морамо признати, да смо имали изазов, јер је конференција била баш на “Дан успостављања примирја у ИИ Светском рату”, теда велики број званица није могао доћи, услед обележавања овако значајног датума али догађај је био функционалан.

Конференција је окупила преко 50 учесника, уз присуство новинарских екипа, уз госте, као и младе са инвалидитетом који су имали прилику да отворе овај догађај, својим извођењем, тако да је церемонијални део отпочео са песмом “Тамо далеко” у извођењу хора “ИСОН” који је под водством Миодрага Близанца, а који наступа широм наше Земље и преноси дух Србије са свим својим вредностима.

Панелисти на конференцији су учествовали активно а они су :

Јелена Митровић, председница удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 Футог, која је била у улози домаћина, на овој КОНФЕРЕНЦИЈИ, која је представила пројекат ПОВРАТНИЦИ, активности, досадашње резултате као и шта све планирамо да радимо у наредном периоду.

Софија Бајић, председница удружења БИЗНИС НА ШТИКЛАМА НОВИ САД

Данијела Малетић, члан савета за социјално предузетништво на нивоу Републике Србије

Далиборка Игњатић, испред социјално туристичке задруге Бачки сунцокрети ЧУРУГ

Синиша Тешић, испред Кластера социјалног предузетништва Војводине

Љуба Поповића, успешни повратник фотограф за гламур портрете

Отац Борислав Милић, испред православне цркве у служби представника

Александра Здравковић, испред Културног центра у Футогу

Како нам је задатак био да на најбољи могући начин представимо пројекат, значај сарадње по питању свих сектора друштва, обухватили смо значај културе и интеграцију кроз културну социјализацију повратника, представнике верских институција као и значају *удруживања*, *умрежавања*, на којима повратници имају прилику да питају, да се информишу, како о елементарним правима, тако и по питању најразличитијих како социјалних тема, тема у оквиру започињања бизниса али и оних које се односе на одабир школа, нострификација диплома, бесповратних средстава, стимулација за запослење повратника као и осталих повластица и прилика са којим смо их упознали.

Намера нам није била, да прво окончамо часопис и информатор, већ да ослушнемо њихове потребе, као и дилеме, те да им тај информатор буде од користи.

Промоцију, као и конференцију смо на најбољи могући начин изпромовисали, али и искористили велики број догађаја јавних, да прикажемо пројекат и његове активности, али и да анимирамо повратнике да се укључе.

Видљивост пројекта, је рађена преко друштвених мрежа као и кроз јавна гласила радио и телевизије, тако да можете да видите резултате промотивне кампање коју смо водили.

Један од резултата у промоцији пројекта је и филм који је промовисан на телевизијама и на јавним мрежама

<https://www.youtube.com/watch?v=x0yAqooMZMA>

ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ

8 фебруара, 2022

На основу члана 112. став 1. тачка
2. Устава Републике Србије,
доносим

Указ о проглашењу Закона о
социјалном предузетништву

Проглашава се Закон о социјалном
предузетништву, који је донела
Народна скупштина Републике
Србије на седници Шеснаестог
ванредног заседања у Дванаестом сазиву, 4. фебруара 2022. године.

ПР број 8, У Београду, 7. фебруара 2022. године
Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

Закон о социјалном предузетништву

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 14/2022 од 7.2.2022. године, ступио је на снагу 15.2.2022, а примењује се истеком девет месеци од дана његовог ступања на снагу, осим одредбе члана 20, која се примењује од дана ступања на снагу овог закона.

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се појам, циљеви, начела и област деловања социјалног предузетништва, правни положај, права и обавезе субјеката који обављају делатност са статусом социјалног предузетништва, услови за стицање и престанак статуса социјалног предузетништва, појам друштвено осетљивих група, подстицање развоја социјалног предузетништва и подршка друштвено осетљивим групама, регистрација статуса социјалног предузетништва, извештавање, надзор и друга питања од значаја за социјално предузетништво у Републици Србији.

Циљ закона

Члан 2.

Циљ овог закона је стварање повољног пословног окружења за развој социјалног предузетништва, развијање свести о значају социјалне економије и социјалног предузетништва и задовољење идентификованих друштвених потреба.

Значење и употреба појмова

Члан 3.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1. социјална економија јесте економија чији је превасходни циљ остварење користи за ширу друштвену заједницу и друштвено осетљиве групе, а не стицање добити;

- социјално предузетништво јесте обављање делатности од општег интереса, ради стварања нових и иновативних могућности за решавање друштвених проблема, проблема појединаца или друштвено осетљивих група и спречавања настајања и отклањања последица социјалне искључености, јачања друштвене кохезије и решавања других проблема у локалним заједницама и друштву у целини;
- друштвено осетљиве групе јесу групе грађана којима је потребна додатна системска подршка како би се могли равноправно укључити у животне токове заједнице;
- радна интеграција јесте рад са радно способним припадницима друштвено осетљивих група на њиховом образовању и оспособљавању за рад, као и запошљавање и други начини њиховог радног ангажовања;
- социјалне иновације јесу нове технологије, производи, услуге, модели организовања, начини рада који подмирују друштвене потребе, са циљем проналажења решења за друштвене проблеме препознавањем и пружањем нових услуга које побољшавају квалитет живота појединаца и заједница, идентификацијом и спровођењем процеса интеграције на тржиште рада, новим вештинама, новим радним местима, новим облицима учешћа и свим другим начинима који доприносе побољшању положаја појединца у друштву;
- субјект социјалног предузетништва јесте предузетник или правно лице које је стекло статус социјалног предузетништва;
- предузетник јесте физичко лице регистровано за обављање делатности у циљу стицања добити, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва;
- привредни субјект јесте домаће правно лице регистровано за обављање делатности у циљу стицања добити, а нарочито привредно друштво, задруга и друго правно лице, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва;
- субјект цивилног сектора јесте домаће правно лице које није основано у циљу стицања добити, а нарочито удружење, удружење у области спорта, фондација и друго правно лице, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва.
- Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Начела

Члан 4.

Развој и пословање у области социјалног предузетништва заснива се на следећим начелима:

- начелом транспарентности, које подразумева да је субјект социјалног предузетништва дужан да учини доступним јавности своја општа акта, планске документе којим планира реализацију своје друштвене улоге (пословне, односно средњорочне планове), извештаје које сачињава у складу са овим законом, као и друге информације у вези са својим пословањем и начином реализације своје друштвене улоге, док су органи државне управе, покрајинске и локалне самоуправе/органи државне управе и остали органи јавне власти дужни да учине доступним јавности планска документа и опште и појединачне акте које доносе у вези са подстицајима социјалном предузетништву;
- начелом одговорности, које подразумева да статус социјалног предузетништва претпоставља повећану одговорност за реализацију друштвене улоге коју субјект социјалног предузетништва има у складу са овим законом, укључујући и ограничења у погледу располагања са добити и имовином;
- начелом одрживог раста и развоја, које подразумева да се социјално предузетништво и подстицаји социјалном предузетништву планирају и реализују узимајући у обзир захтеве заштите животне средине, борбе против климатских промена, ублажавања ефеката климатских промена и прилагођавања климатским променама, спречавања прекомерног коришћења природних ресурса, повећања енергетске ефикасности и искоришћавања обновљивих извора енергије и смањења емисија гасова са ефектом „стаклене баште”, њихове ефекте на друштво, посебно на локалне заједнице, њихов развој и посебности, осетљиве категорије становништва, родну равноправност, као и борбе против сиромаштва;
- начелом партнерства и синергијског деловања јавног, приватног и цивилног сектора, које подразумева да се развој социјалног предузетништва и промовисање социјалне економије, врши на свим тим нивоима, као

и да се јавне политике у области социјалне економије и социјалног предузетништва доносе и реализују партнерски.

Друштвена улога социјалног предузетништва

Члан 5.

Социјално предузетништво је усмерено на решавање друштвених проблема, у циљу повећања социјалне кохезије и развоја друштва.

Социјално предузетништво јесте пословање у коме се остварена добит улаже у интеграцију друштвено осетљивих група, заштиту животне средине, рурални развој, образовање, културу, социјалне иновације и друге области од ширег друштвеног интереса.

Социјално предузетништво се нарочито остварује кроз:

1. производњу добара и пружање услуга (социјалних, образовних, здравствених и др.), у складу са овим законом;
2. радну интеграцију, у складу са овим законом;
3. пословање које доприноси одрживом развоју девастираних подручја и локалних заједница;
4. пословање којим се решавају проблеми у другим областима од општег интереса.

Припадници друштвено осетљивих група

Члан 6.

Припадницима друштвено осетљивих група у смислу овог закона, сматрају се лица која се налазе у систему социјалне заштите, теже запошљива незапослена лица у складу са прописима из области запошљавања и остала теже запошљива лица из посебно осетљивих категорија, као и припадници других осетљивих друштвених група одређених законом.

Области деловања

Члан 7.

Субјект социјалног предузетништва обавља послове у различитим областима којима се доприноси остварењу друштвене улоге социјалног предузетништва, а нарочито обавља делатности којима се омогућава остварење социјалне, културне, економске и радне укључености припадника друштвено осетљивих група и задовољење њихових других специфичних потреба, као и остварење других идентификованих општих интереса унутар локалне заједнице и на републичком нивоу.

Услови за стицање статуса социјалног предузетништва

Члан 8.

Статус социјалног предузетништва у складу са овим законом може стећи:

1. предузетник који води пословне књиге у складу са прописима о рачуноводству, односно предузетник који није паушално опорезован и који је својом изјавом прихватио да:
2. остварује једну или више друштвених улога у складу са чланом 5. овог закона,
3. послује у једној или више области у складу са чланом 7. овог закона,
4. расподељује добит у складу са ограничењем прописаним чланом 11. овог закона,
5. је обвезник извештавања у складу са чланом 13. овог закона;

Привредни субјект који је својим актом прихватио да:

1. остварује једну или више друштвених улога, у складу са чланом 5. овог закона,
2. послује у једној или више области, у складу са чланом 7. овог закона,
3. расподељује добит у складу са ограничењем прописаним чланом 11. овог закона,
4. управљање врши у складу са ограничењем прописаним чланом 12. овог закона,
5. је обвезник извештавања у складу са чланом 13. овог закона;

Субјект цивилног сектора који је регистрован за обављање привредне делатности и који је својим актом прихватио да:

1. остварује једну или више друштвених улога у складу са чланом 5. овог закона,
2. послује у једној или више области у складу са чланом 7. овог закона,
3. управљање врши у складу са ограничењем прописаним чланом 12. овог закона,
4. је обвезник извештавања у складу са чланом 13. овог закона.

Регистрација статуса социјалног предузетништва

Члан 9.

Статус социјалног предузетништва стиче се на захтев субјекта из члана 8. овог закона, који се подноси регистру надлежном за његову регистрацију (у даљем тексту: Регистар), без испитивања његове друштвене улоге и области деловања у смислу овог закона.

Уз захтев за стицање статуса социјалног предузетништва:

1. предузетник прилаже изјаву сачињену у складу са чланом 8. став 1. тачка 1) овог закона;
2. привредни субјект прилаже оснивачки акт, статут или други општи акт, сачињен у складу са чланом 8. став 1. тачка 2) овог закона;
3. субјект цивилног сектора прилаже статут или други општи акт, сачињен у складу са чланом 8. став 1. тачка 3) овог закона.

Имовина субјекта социјалног предузетништва

Члан 10.

Субјект социјалног предузетништва за време свог трајања стиче и располаже имовином слободно, у складу са законом и својим општим актима.

Имовина субјекта социјалног предузетништва не може се делити његовим члановима, оснивачима, члановима органа, заступницима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Под повезаним лицима, у смислу овог закона, сматрају се лица која су као таква одређена законом којим се уређују привредна друштва.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на давање пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем друштвене улоге из члана 5. овог закона (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

За случај престанка субјекта социјалног предузетништва, оснивачким актом, статутом или другим општим актом, који тај субјект доноси у складу са законом или одлуком о ликвидацији, односно престанку тог субјекта, може се одредити да након измирења поверилаца прималац преостале имовине тог субјекта буде:

1. у случају привредног субјекта било који субјект социјалног предузетништва, осим у случају задруге која за примаоца може одредити субјекта у складу са одредбама закона којим је уређен положај и рад задруга;
2. у случају субјекта цивилног сектора искључиво други субјект цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва.

У случају престанка статуса субјекта социјалног предузетништва дужан је да преосталу имовину стечену за време трајања тог статуса и по основу тог статуса расподели у складу са ставом 5. овог члана.

Обавеза из ст. 5–6. овог члана не односи се на предузетника.

Расподела добити

Члан 11.

Привредни субјект са статусом социјалног предузетништва има обавезу да најмање 50% добити:

1. реинвестира у интерне програме подршке друштвено осетљивим групама или у трошкове у вези са радним ангажовањем радно способних припадника друштвено осетљивих група, односно у програме активности усмерене на решавање проблема заједнице у областима деловања из члана 7. овог закона; и/или
2. донира другим правним лицима или предузетницима са статусом социјалног предузетништва за решавање проблема заједнице у областима деловања из члана 7. овог закона.

3. Предузетник са статусом социјалног предузетништва има све обавезе из става 1. овог члана, с тим што донирање средстава у складу са тачком 2) може извршити другом предузетнику или субјекту цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва.

Субјект цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва са добити коју остварује од регистроване привредне делатности поступа у складу са законом који уређује његов правни положај, а може је донирати искључиво другом субјекту цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва за решавање проблема заједнице у областима деловања из члана 7. овог закона, у којој и сам делује.

Субјект из ст. 1–3. овог члана је дужан да сачини план реинвестирања добити.

За средства која се из остварене добити донирају другим правним лицима или предузетницима, субјект из ст. 1–3. овог члана сачињава уговор са тим правним лицем, односно предузетником којим се утврђује намена тих средстава.

План реинвестирања из става 4. овог члана и уговор из става 5. овог члана објављује се у надлежном регистру, заједно са извештајем из члана 13. овог закона.

У случају престанка субјекта социјалног предузетништва и брисања статуса социјалног предузетништва преостала добит стечена за време трајања тог статуса и по основу тог статуса преноси се на други субјект социјалног предузетништва, у складу са ограничењем прописаним ставом 1. тачка 2) и ст. 2–3. овог члана.

Управљање у субјектима социјалног предузетништва

Члан 12.

Управљање субјектом социјалног предузетништва уређује се оснивачким актом, статутом или другим општим актом, у складу са законом, тако да се обезбеди учешће у доношењу одлуке најмање једне трећине:

1. запослених радно способних припадника друштвено осетљивих група, ако се тај статус остварује по основу радне интеграције тих лица;
2. корисника производа и услуга субјекта социјалног предузетништва, ако се тај статус остварује по основу пласмана производа и пружања услуга тим лицима;
3. запослених, ако се тај статус остварује искључиво по основу пословања у конкретној области деловања из члана 7. Овог закона.

Ако се статус остварује по више основа наведених у ставу 1. Овог члана, представници по сваком од тих основа се равномерно укључују у управљање субјектом социјалног предузетништва.

Обавеза из ст. 1. и 2. Овог члана се не односи на предузетника.

Обавеза извештавања о испуњавању друштвене улоге

Члан 13.

Субјект социјалног предузетништва сачињава извештај о испуњавању друштвене улоге за период од две године, у складу са овим законом.

Извештај из става 1. овог члана садржи основне податке у вези са:

1. испуњавањем услова за пословање у статусу социјалног предузетништва, прописаних овим законом;
2. пословањем, односно активностима које су реализоване у складу са чланом 7. овог закона;
3. расподелом добити у складу са чланом 11. овог закона;
4. начином управљања у субјекту социјалног предузетништва, у складу са чланом 12. овог закона.

Саставни део извештаја из става 1. овог члана чине и програми реинвестирања и уговори о додели средстава из члана 11. ст. 4. и 5. овог закона, ако је у периоду извештавања распоређивана добит.

Извештај из става 1. овог члана подноси се надлежном регистру ради објаве, у року који је прописан за подношење годишњег финансијског извештаја.

Актом Владе на предлог министарства надлежног за послове запошљавања ближе се уређује садржина и начин подношења извештаја из става 1. овог члана.

Престанак статуса социјалног предузетништва

Члан 14.

Статус социјалног предузетништва престаје брисањем тог статуса из Регистра на захтев субјекта социјалног предузетништва.

Привредни субјект и субјект цивилног сектора уз захтев из става 1. овог члана прилаже:

1. одлуку надлежног органа о престанку статуса социјалног предузетништва;
2. изјаву заступника тог субјекта, сачињену у форми јавнобележничке исправе, да је преосталу имовину и добит коју је стекао за време трајања тог статуса и по основу тог статуса тај субјект пренео на други субјект социјалног предузетништва у складу са чл. 10. и 11. овог закона.

Одлука из става 2. тачка 1) овог члана не може се донети без претходне већинске сагласности представника запослених, односно корисника производа и услуга у колективном органу управе из члана 12. став 1. овог закона, која се прибавља у форми јавнобележничке исправе.

Уз захтев из става 1. овог члана предузетник доставља изјаву сачињену у форми јавнобележничке исправе да је преосталу добит коју је стекао за време трајања тог статуса и по основу тог статуса пренео на други субјект социјалног предузетништва у складу са чланом 11. овог закона.

Изјава из става 2. тачка 2) и става 4. овог члана се објављује на интернет страници органа који региструје статус социјалног предузетништва.

Последице злоупотребе статуса

Члан 15.

Злоупотребом статуса социјалног предузетништва сматра се:

1. располагање имовином супротно члану 10. овог закона;
2. располагање добити супротно члану 11. овог закона;
3. ускраћивање права на управљање супротно члану 12. овог закона;
4. неблаговремено подношење извештаја из члана 13. овог закона;
5. неистинито приказивање стања у извештају из члана 13. овог закона;
6. ненаменско трошење средстава активне подршке из члана 18. овог закона.

Министарство надлежно за послове запошљавања води листу субјеката социјалног предузетништва код којих је утврђена злоупотреба статуса.

Субјект социјалног предузетништва може поднети иницијативу за брисање са листе из става 3. овог члана, уз коју прилаже доказе о отклањању утврђених злоупотреба статуса, односно обављању делатности у складу са овим законом.

Листа из става 2. овог члана јавно је доступна на интернет страници министарства надлежног за запошљавање.

Однос са другим законима

Члан 16.

На оснивање, управљање, статусне промене, промене правне форме, престанак и друга питања од значаја за правни положај субјекта социјалног предузетништва сходно се примењује закон којим се уређује правни положај тих лица, ако овим законом није другачије прописано.

Статусна промена у којој учествује субјект социјалног предузетништва спроводи се у складу са законом ако правни следбеник, односно сви правни следбеници те статусне промене настављају са пословањем у статусу социјалног предузетништва уз обавезу испуњавања услова за стицање статуса прописаних овим законом.

На питања која се односе на поступак регистрације статуса социјалног предузетништва у надлежном регистру, а која овим законом нису посебно уређена, сходно се примењује закон којим се уређује поступак пред надлежним регистром и објављивање података и докумената у том регистру.

Министар надлежан за спровођење закона којим је прописано вођење регистра надлежан је за одлучивање о жалби на решење донето у поступку регистрације и престанка статуса социјалног предузетништва.

Посебне олакшице и ослобађања

Члан 17.

Субјект социјалног предузетништва може остварити олакшице и ослобођења у складу са прописима којима се уређују порези, доприноси за обавезно социјално осигурање, накнада за коришћење јавних добара и друге врсте новчаних обавеза.

Активна подршка субјектима социјалног предузетништва

Члан 18.

Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе подржавају оснивање и пословање субјеката социјалног предузетништва, кроз спровођење мера јавних политика, које се планирају у складу са законом који уређује плански систем.

Активна подршка из става 1. овог члана се обезбеђује спровођењем мера и активности усмерених на подршку запошљавању и унапређењу пословања субјеката социјалног предузетништва, дефинисаних документима јавних политика и акционих планова запошљавања донетих на републичком нивоу и нивоу локалних власти, финансирањем пројеката у области социјалног предузетништва, едукацијом о социјалном предузетништву, промоцијом социјалног предузетништва, развојем финансијских инструмената за субјекте социјалног предузетништва и другим мерама и активностима.

Средства за подстицање развоја социјалног предузетништва и за подршку радној интеграцији припадника друштвено осетљивих група, обезбеђују се из:

1. средстава буџета Републике Србије намењених за финансирање социјалног предузетништва, социјалне заштите, средства за спровођење мера активне политике запошљавања, професионалне рехабилитације и запошљавања особа са инвалидитетом које реализује организација надлежна за послове запошљавања;
2. средстава утврђених буџетом аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе;
3. поклона и донација;
4. других извора, у складу са законом.
5. Средства из става 3. тач. 1) и 2) овог члана могу бити додељена субјекту социјалног предузетништва под условом да субјект послује, односно да је активан најмање годину дана.

Влада на предлог министарства надлежног за послове запошљавања ближе уређује начин доделе средстава из става 3. тач. 1) и 2) овог члана, услове, критеријуме и поступак за остваривање права на доделу средстава за подстицање развоја социјалног предузетништва.

Програм развоја социјалног предузетништва

Члан 19.

Програмом развоја социјалног предузетништва (у даљем тексту: Програм) се планирају мере активне подршке субјектима социјалног предузетништва.

Програм из става 1. овог члана доноси Влада на предлог министарства надлежног за послове запошљавања за период од пет година.

Програм из става 1. овог члана својом садржином испуњава услове у погледу родне перспективе, родне анализе и уродњавања у складу са одредбама закона који уређује родну равноправност.

Изузетно од става 1. овог члана, посебним документом јавних политика могу се планирати мере јавних политика у односу на одређене друштвено осетљиве групе из члана 6. овог закона, односно у одређеним областима деловања из члана 7. овог закона, ако из разлога хитности тих мера и/или специфичности области планирања, те мере нису или неће бити обухваћене Програмом.

У преосталом делу се на поступак усвајања Програма, његову садржину и форму, као и начин извештавања о спровођењу примењује закон који уређује плански систем.

Савет за социјално предузетништво

Члан 20.

Влада на предлог министарства надлежног за послове запошљавања одлуком оснива Савет за социјално предузетништво (у даљем тексту: Савет), у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одлуком из става 1. овог члана Влада одређује састав Савета, критеријуме, мерила, начин утврђивања и висину накнаде за председника, чланове и секретара и заменика секретара који пружају техничку подршку Савету, као и друга питања од значаја за његов рад.

Савет чине председник, који председава његовим радом и именује се из јавног сектора и 13 чланова, а техничку подршку Савету пружа секретар и заменик секретара, који се именују на период од четири године.

Савет чини једнак број представника јавног и приватног сектора.

Шест чланова Савета именују се из реда државних службеника, од којих се један члан именује из реда запослених у органима аутономне покрајине, а седам чланова именују се из реда представника субјеката социјалног предузетништва и стручњака из области социјалног предузетништва.

За председника и члана Савета може бити изабран држављанин Републике Србије који има најмање пет година радног искуства и познаје прописе у области социјалног предузетништва.

Савет у року од 30 дана од дана именовања председника, чланова и техничке подршке доноси пословник о раду којим ближе уређује питања од значаја за његов рад.

Савет обавља следеће послове:

1. разматра и покреће иницијативе за развој социјалног предузетништва и иницијативе за измену прописа у области социјалног предузетништва;
2. иницира предлог акта из члана 18. став 5. овог закона;
3. иницира предлог Програма из члана 19. овог закона;
4. иницира предлог извештаја о спровођењу Програма из члана 19. овог закона;
5. иницира мере за подршку и промоцију социјалног предузетништва;
6. пружа стручну подршку Влади у доношењу одлука у вези са реализацијом конкретних пројеката социјалног предузетништва који се финансирају из средстава буџета Републике Србије;
7. пружа подршку и разматра припремљене акте у обављању послова из члана 15. став 2. овог закона;
8. обавља друге саветодавне послове на захтев Владе из домена социјалног предузетништва;
9. обавља друге послове од интереса за област социјалног предузетништва.
10. Председник и чланови Савета и техничка подршка Савету за свој рад имају право на накнаду.

Средства за рад Савета и техничке подршке Савету обезбеђују се из буџета Републике Србије, поклона, донација и легата.

У функцији унапређења појединих питања из области развоја социјалног предузетништва, седницама Савета из става 1. овог члана могу да присуствују представници других органа власти, привреде и цивилног сектора, као и стручњаци из области социјалног предузетништва, без права одлучивања и без права на накнаду за свој рад.

Надзор

Члан 21.

Инспекцијски надзор врши надлежна инспекција у зависности од предмета надзора и природе утврђених незаконитости и неправилности.

Престанак важења других прописа

Члан 22.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе:

1. чланови 28. и 34, у делу који се односи на социјално предузеће и организацију и члан 45. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13);
2. тачке 2. Одлуке о отварању буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и запошљавања особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, бр. 36/10, 83/12 и 46/13) у делу који се односи на социјално предузеће и организацију.

Доношење прописа за спровођење овог закона

Члан 23.

Акт Владе из члана 13. став 5. овог закона, члана 18. став 5. и Програм из члана 19. став 2. овог закона доноси се у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се истеком девет месеци од дана његовог ступања на снагу, осим одредбе члана 20. која се примењује од дана ступања на снагу овог закона.

НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА И ОДГОВОРИ О РЕГИСТРАЦИЈИ СОЦИЈАЛНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Најчешћа питања о регистрацији социјалних предузећа код надлежне институције АПР

Ко може да буде социјални предузетник?

Одговор:

- Предузетник или правно лице које је стекло статус социјалног предузетништва;
- Предузетник јесте физичко лице регистровано за обављање делатности у циљу стицања добити, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва;
- Привредни субјект јесте домаће правно лице регистровано за обављање делатности у циљу стицања добити, а нарочито привредно друштво, задруга и друго правно лице, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва;
- Субјект цивилног сектора јесте домаће правно лице које није основано у циљу стицања добити, а нарочито удружење, удружење у области спорта, фондација и друго правно лице, које по свом правном положају може испунити услове који су овим законом прописани за стицање статуса социјалног предузетништва.

Која начела социјални предузетник треба да примењује?

Одговор :

Развој и пословање у области социјалног предузетништва заснива се на следећим начелима:

1. начелом транспарентности, које подразумева да је субјект социјалног предузетништва дужан да учини доступним јавности своја општа акта, планске документе којим планира реализацију своје друштвене улоге (пословне, односно средњорочне планове), извештаје које сачињава у складу са овим законом, као и друге информације у вези са својим пословањем и начином реализације своје друштвене улоге, док су органи државне управе, покрајинске и локалне самоуправе/органи државне управе и остали органи јавне власти дужни да учине доступним јавности планска документа и опште и појединачне акте које доносе у вези са подстицајима социјалном предузетништву;
2. начелом одговорности, које подразумева да статус социјалног предузетништва претпоставља повећану одговорност за реализацију друштвене улоге коју субјект социјалног предузетништва има у складу са овим законом, укључујући и ограничења у погледу располагања са добити и имовином;
3. начелом одрживог раста и развоја, које подразумева да се социјално предузетништво и подстицаји социјалном предузетништву планирају и реализују узимајући у обзир захтеве заштите животне средине, борбе против климатских промена, ублажавања ефеката климатских промена и прилагођавања климатским променама, спречавања прекомерног коришћења природних ресурса, повећања енергетске ефикасности и искоришћавања обновљивих извора енергије и смањења емисија гасова са ефектом „стаклене баште”, њихове ефекте на друштво, посебно на локалне заједнице, њихов развој и посебности, осетљиве категорије становништва, родну равноправност, као и борбе против сиромаштва;
4. начелом партнерства и синергијског деловања јавног, приватног и цивилног сектора, које подразумева да се развој социјалног предузетништва и промовисање социјалне економије, врши на свим тим нивоима, као и да се јавне политике у области социјалне економије и социјалног предузетништва доносе и реализују партнерски.

Која је друштвена улога социјалног предузетништва?

Одговор:

Социјално предузетништво је усмерено на решавање друштвених проблема, у циљу повећања социјалне кохезије и развоја друштва.

Социјално предузетништво јесте пословање у коме се остварена добит улаже у интеграцију друштвено осетљивих група, заштиту животне средине, рурални развој, образовање, културу, социјалне иновације и друге области од ширег друштвеног интереса.

Социјално предузетништво се нарочито остварује кроз:

1. производњу добара и пружање услуга (социјалних, образовних, здравствених и др.), у складу са овим законом;
2. радну интеграцију, у складу са овим законом;
3. пословање које доприноси одрживом развоју девастираних подручја и локалних заједница;
4. пословање којим се решавају проблеми у другим областима од општег интереса.

Ко су припадници друштвено осетљивих група?

Одговор:

Припадницима друштвено осетљивих група у смислу овог закона, сматрају се лица која се налазе у систему социјалне заштите, теже запошљава незапослена лица у складу са прописима из области запошљавања и остала теже запошљава лица из посебно осетљивих категорија, као и припадници других осетљивих друштвених група одређених законом.

Које области деловања мора да спроводи социјални предузетник?

Одговор:

Субјект социјалног предузетништва обавља послове у различитим областима којима се доприноси остварењу друштвене улоге социјалног предузетништва, а нарочито обавља делатности којима се омогућава остварење социјалне, културне, економске и радне укључености припадника друштвено осетљивих група и задовољење њихових других специфичних потреба, као и остварење других идентификованих општих интереса унутар локалне заједнице и на републичком нивоу.

Ко има право на Регистрацију статуса социјалног предузетника?

Одговор:

Постојећи предузетници / привредна друштва / задруге али и сви новоосновани који желе да послују по принципу решавање друштвених проблема, у циљу повећања социјалне кохезије и развоја друштва. Социјално предузетништво јесте пословање у коме се остварена добит улаже у интеграцију друштвено осетљивих група, заштиту животне средине, рурални развој, образовање, културу, социјалне иновације и друге области од ширег друштвеног интереса.

Да ли се приликом регистрације доказује друштвена улога и област деловања социјалног предузетника у смислу овог закона.

Одговор:

Поред редовних форми докумената која су саставни део регистрације предузетника, привредног друштва или задруге, прилаже се:

- Изјава (којом овлашћено лице потврђује статус и опредељење социјалног предузетника)

Оснивачки акт, статут или други општи акт такође обухвата опис деловања социјалног предузетника са одабраним мерама које ће спроводити и утицаја који ће остваривати

Субјекти цивилног сектора прилажу статут или други општи акт у коме се појашњавају циљеви удружења као и утицај на меру која је у складу са законом о социјалном предузетништву

Да ли чланови социјалног предузећа имају право на поделу имовине ако су у својству чланова, оснивача, чланова органа, заступника, запослених или су са њима повезана лицима ?

Одговор:

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на давање пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем друштвене улоге из члана 5. овог закона (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

За случај престанка субјекта социјалног предузетништва, оснивачким актом, статутом или другим општим актом, који тај субјект доноси у складу са законом или одлуком о ликвидацији, односно престанку тог субјекта, може се одредити да након измирења поверилаца прималац преостале имовине тог субјекта буде:

1. у случају привредног субјекта било који субјект социјалног предузетништва, осим у случају задруге која за примаоца може одредити субјекта у складу са одредбама закона којим је уређен положај и рад задруга;
2. у случају субјекта цивилног сектора искључиво други субјект цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва. У случају престанка статуса субјект социјалног предузетништва дужан је да преосталу имовину стечену за време трајања тог статуса и по основу тог статуса расподели у складу са ставом 5. овог члана. Обавеза из ст. 5–6. овог члана не односи се на предузетника.

Шта су то правно повезана лица?

Одговор :

Појам ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА тумачи се у складу са Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021), Законом о банкама („Сл. гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, кумулативно.

Значење појединих појмова из Закона о банкама:

Повезана лица су лица која испуњавају најмање један од следећих услова:

1. да су два или више правних или физичких лица повезана тако да једно од њих има учешће у другом правном лицу
2. да су два или више правних или физичких лица међу којима не постоји однос из тачке 1. повезана тако да постоји могућност да се услед погоршања или побољшања финансијског положаја једног лица погорша или побољша положај другог или других лица, а Народна банка Србије процени да постоји и могућност преноса губитка, добити или кредитне способности
3. да су правно и физичко лице повезани тако да је физичко лице пуномоћник правног лица
4. да су два или више правних и физичких лица повезана тако да је физичко лице члан управног или извршног одбора или другог органа управљања другог или других правних лица
5. да су два или више правних и физичких лица повезана тако да су чланови породице физичког лица чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања другог или других правних лица
6. да су чланови породице физичких лица која су чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања или лица са посебним овлашћењима и одговорностима једног правног лица истовремено чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања или лица с посебним овлашћењима и одговорностима другог или других правних лица

Значење појма из Закона о привредним друштвима:

- његов крвни сродник у правој линији, крвни сродник у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, супружник и ванбрачни партнер ових лица;
- његов супружник и ванбрачни партнер и њихови сродници закључно са првим степеном сродства;
- његов усвојилац или усвојеник, као и потомци усвојеника;
- друга лица која са тим лицем живе у заједничком домаћинству.

Повезаним лицем у смислу овог закона у односу на одређено правно лице сматра се:

- правно лице у којем то правно лице поседује значајно учешће у капиталу, или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната, опција и слично;
- правно лице у којем је то правно лице контролни члан друштва (контролисано друштво);
- правно лице које је заједно са тим правним лицем под контролом трећег лица;
- лице које у том правном лицу поседује значајно учешће у капиталу, или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната, опција и слично;
- лице које је контролни члан тог правног лица;
- лице које је директор, односно члан органа управљања или надзора тог правног лица.

Да ли социјални предузетник има право на расподелу добити?

Одговор:

Треба узети у обзир да социјални предузетник / привредни субјект са статусом социјалног предузетништва има обавезу да најмање 50% добити:

- реинвестира у интерне програме подршке друштвено осетљивим групама или у трошкове у вези са радним ангажовањем радно способних припадника друштвено осетљивих група, односно у програме активности усмерене на решавање проблема заједнице у областима деловања за које се определио у својим оснивачким актима и Изјавама
- донира другим правним лицима или предузетницима са статусом социјалног предузетништва за решавање проблема заједнице у областима деловања за које се определио у својим оснивачким актима и Изјавама
- Предузетник са статусом социјалног предузетништва с тим што донирање средстава може извршити другом предузетнику или субјекту цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва.
- Субјект цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва са добити коју остварује од регистроване привредне делатности поступа у складу са законом који уређује његов правни положај, а може је донирати искључиво другом субјекту цивилног сектора са статусом социјалног предузетништва за решавање проблема заједнице у областима деловања у којој и сам делује. Обавеза је да се сачини план реинвестирања добити.
- За средства која се из остварене добити донирају другим правним лицима или предузетницима, субјект сачињава уговор са тим правним лицем, односно предузетником којим се утврђује намена тих средстава.
- План реинвестирања из уговора и објављује се у надлежном регистру, заједно са извештајем о донирању средстава

Да ли социјални привредни субјект или предузетник у случају ако престане са обављањем делатности и обрише се из евиденције социјалних предузетника, стечену добит за време трајања статуса социјалног предузетника усмерава на субјект социјалног предузетника према циљевима које остварује или припада њему лично?

Одговор:

Усмерава на социјално предузеће, никако на свој лични рачун, јер се обавезао документима и Изјавама за добит која је у сврху остварења циљева који су саставни део оснивачких аката социјалног предузетника .

Да ли за управљање социјалним предузећем мора да се упосли особа са посебним квалификацијама као рецимо професионални управник који мора да има посебну форму регистрације?

Одговор:

Лице које управља социјалним предузећем, нема посебну форму звања и знања, осим ако се није условило у конкурсу за радно место – позицију. Управљање субјектом социјалног предузетништва уређује се оснивачким актом, статутом или другим општим актом, у складу са законом у Републици Србији.

Да ли социјално предузеће мора да поседује одређен број особа радно способних припадника друштвено осетљивих група?

Одговор:

Услови који се захтевају и гарантују од стране социјалних предузећа и њихових овлашћених лица су, а се обезбеди учешће у доношењу одлуке најмање једне трећине:

1. запослених радно способних припадника друштвено осетљивих група, ако се тај статус остварује по основу радне интеграције тих лица;
2. корисника производа и услуга субјекта социјалног предузетништва, ако се тај статус остварује по основу пласмана производа и пружања услуга тим лицима;
3. запослених, ако се тај статус остварује искључиво по основу пословања у конкретној области деловања .

Ако се статус остварује по више основа , представници по сваком од тих основа се равномерно укључују у управљање субјектом социјалног предузетништва.

Да ли је обавезно извештавање о испуњавању ДРУШТВЕНЕ УЛОГЕ ?

Одговор:

Субјект социјалног предузетништва сачињава извештај о испуњавању друштвене улоге за период од две године, у складу са законом.

Извештај садржи основне податке у вези са:

1. испуњавањем услова за пословање у статусу социјалног предузетништва, прописаних законом;

2. пословањем, односно активностима које су реализоване у складу са законом;
3. расподелом добити у складу са законом;
4. начином управљања у субјекту социјалног предузетништва, у складу са законом.

Саставни део извештаја чине и програми реинвестирања и уговори о додели средстава ако је у периоду извештавања распоређивана добит.

Извештај се подноси надлежном регистру ради објаве, у року који је прописан за подношење годишњег финансијског извештаја.

Актом Владе на предлог министарства надлежног за послове запошљавања ближе се уређује садржина и начин подношења извештаја из става 1. овог члана.

Да ли се може прекинути статус социјалног предузетника?

Одговор:

Да, могуће је.

Да ли је злоупотреба статуса социјалног предузетника санкционисана?

Одговор:

Злоупотребом статуса социјалног предузетништва сматра се:

1. располагање имовином супротно члану 10. овог закона;
2. располагање добити супротно члану 11. овог закона;
3. ускраћивање права на управљање супротно члану 12. овог закона;
4. неблаговремено подношење извештаја из члана 13. овог закона;
5. неистинито приказивање стања у извештају из члана 13. овог закона;
6. ненаменско трошење средстава активне подршке из члана 18. овог закона.

Министарство надлежно за послове запошљавања води листу субјеката социјалног предузетништва код којих је утврђена злоупотреба статуса.

Субјект социјалног предузетништва може поднети иницијативу за брисање са листе уз коју прилаже доказе о отклањању утврђених злоупотреба статуса, односно обављању делатности у складу са овим законом.

Листа је јавно је доступна на интернет страници министарства надлежног за запошљавање.

Да ли постоји веза Закона о социјалном предузетништву са другим законима ?

Одговор:

На оснивање, управљање, статусне промене, промене правне форме, престанак и друга питања од значаја за правни положај субјекта социјалног предузетништва сходно се примењује закон којим се уређује правни положај тих лица, ако овим законом није другачије прописано.

Статусна промена у којој учествује субјект социјалног предузетништва спроводи се у складу са законом ако правни следбеник, односно сви правни следбеници те статусне промене настављају са пословањем у статусу социјалног предузетништва уз обавезу испуњавања услова за стицање статуса прописаних овим законом.

Да ли ћу као социјални предузетник имати олакшице (пореске или за обавезно осигурање)?

Одговор:

Субјект социјалног предузетништва може остварити олакшице и ослобођења у складу са прописима којима се уређују порези, доприноси за обавезно социјално осигурање, накнада за коришћење јавних добара и друге врсте новчаних обавеза.

Да ли ће социјална предузећа имати активну подршку Републике Србије?

Одговор:

Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе подржавају оснивање и пословање субјеката социјалног предузетништва, кроз спровођење мера јавних политика, које се планирају у складу са законом који уређује плански систем.

Пример електронске услуге АПР

[хттпс://www.apr.gov.rs/upload/Порталс/0/предузетници/2022/Додатак_17_ПР___Статус_социјалног_предузетниства.pdf](https://www.apr.gov.rs/upload/Порталс/0/предузетници/2022/Додатак_17_ПР___Статус_социјалног_предузетниства.pdf)

Интервију са Сањом Гаврановић

Како закон о социјалном предузетништву доприноси бољитку наше економије?

Одговор:

Закон о социјалном предузетништву („Службени гласник РС”, бр. 14/22, у даљем тексту: Закон), усвојен је у фебруару 2022. године, а почео је са применом 16. новембра 2022. године.

Усвајањем Закона први пут је створен правни оквир у овој области, који омогућава даље подстицање друштвено одговорног пословања, водећи при том рачуна о социјалној и радној инклузији припадника друштвено осетљивих група и задовољењу њихових потреба, кроз обављање различитих делатности од посебног интереса за ширу, али и уже друштвене заједнице (нпр. очување

традиционалних занимања, обезбеђење економске одрживости у руралним срединама, очување природних ресурса, културног наслеђа и др. делатности). Социјално предузетништво представља специфичан вид предузетништва. Оно је део социјалне економије чији је превасходни циљ остваривање користи за ширу друштвену заједницу и друштвено осетљиве групе, а не стицање добити. Овај вид предузетништва представља обављање делатности од општег интереса, ради стварања нових и иновативних могућности за решавање друштвених проблема, проблема појединаца или друштвено осетљивих група и спречавања настајања и отклањања последица социјалне искључености, јачања друштвене кохезије и решавања других проблема у локалним заједницама и друштву у целини.

Које су по вама истакнуте вредности које обухвата социјално предузетништво?

Специфичности субјеката социјалног предузетништва, огледају се у достизању *равнотеже друштвених и економских циљева*, у одговорном управљању у субјектима социјалног предузетништва (тзв. партиципативном одлучивању), у другачијем начину располагањем имовином (престанком статуса имовина се преноси другом субјекту солидарног предузетништва), као и обавези извештавања о испуњавању друштвене улоге.

Друштвено осетљиве групе јесу оне групе које грађана којима је потребна додатна системска подршка како би се могли равноправно укључити у животне токове заједнице. У питању су лица у систему социјалне заштите, теже запошљива незапослена лица, као друге осетљиве друштвене групе одређених посебним законима (као што су Роми и Ромкиње, жене, млади који се суочавају са вишеструким факторима рањивости, особе са инвалидитетом, стари, жртве насиља и др.). С тим у вези, Законом је препозната улога социјалног предузетништва у социјално-економском оснаживању припадника друштвено осетљивих група, што ће допринети повећању њихове запослености и јачању друштвено укључивање у све токове заједнице.

Иновативни приступ који иначе карактерише социјално предузетништво, допринеће проналажењу решења и за пружање нових услуга које побољшавају квалитет живота појединаца, заједница, допринеће идентификацији и спровођењу процеса интеграције на тржиште рада, новим вештинама, новим радним местима, новима облицима учешћа и свим другим начинима који доприносе побољшању положаја појединца у друштву.

Како може вид социјалног предузетништва да помоне повратнику у његовом развоју пословања у РС?

Припадници дијаспоре могу на различите начине бити укључени у процес развоја социјалног предузетништва: из места одредишта, у случају трајног повратка у место порекла, кроз привремени повратак или кроз виртуелни повратак и циркулацију знања. За активирање потенцијала и успостављање сарадње са дијаспором, неопходно је прво мапирање дијаспоре и постојећих удружења, али је неопходан и дијалог са припадницима дијаспоре пре него што се приступи конкретним облицима сарадње.

Владе држава широм света развијају политике за ангажовање својих дијаспора, било да се ради о олакшавању трансфера дознака, промовисања инвестирања у матичну земљу или иницијатива за привлачење високообразованих и циркулацију знања.

Конкретан допринос дијаспоре зависи од тога који актери су укључени, од облика њиховог деловања, од разлога зашто су укључени у развојни процес и од природе њихових активности. Слање дознака, преношење вештина и знања, инвестиције и стварање транснационалних веза су све механизми који доприносе развоју места порекла.

Директне инвестиције припадника дијаспоре могу бити значајне за економски раст ове области и развој земаља порекла, а који је данас недовољно искоришћен.

Зашто се одредити за друштвено одговорно пословање?

Држава је препознала значај социјалног предузетништва за унапређивање положаја друштвено осетљивих група кроз њихово запошљавање, али и кроз пружање услуга.

Додатно, како је доношењем Закона успостављен правни оквир на националном нивоу, даљи кораци треба да иду у **смеру јачања локалне самоуправе**, како би управо на локалу био препознат значај социјалног предузетништва, као и прилике које оно пружа у циљу остварења његове друштвене улоге унутар саме локалне заједнице.

Успостављањем везе између локалне самоуправе и субјеката социјалног предузетништва, заједнички би се решавала питања од значаја на локалну заједницу. Додатно, услед специфичности овог вида предузетништва, успостављањем јавно-приватног партнерства, допринело би се одрживости субјеката социјалног предузетништва. Неки од највећих изазова са којим се суочава сектор социјалног предузетништва, јесу приступ финансијама и приступ тржишту. Такође, ту је и недовољна информисаност, као и недовољна видљивост сектора.

Како постоји неопходност за оснажењем сектора социјалног предузетништва, следећи важан корак је доношење петогодишњег **Програма развоја социјалног предузетништва**, у циљу пружања активне подршке субјектима социјалног предузетништва.

Поменути програм треба планирати мере активне подршке, усмерене на подршку запошљавању и унапређењу пословања субјеката социјалног предузетништва, као и друге мере и активности којима се пружа како финансијска, тако и нефинансијска подршка (едукација, промоција) овим субјектима.

С тим у вези, Програмом би требало подржати постојеће, али и нове субјекте социјалног предузетништва. Саму видљивост овог сектора треба унапредити кроз сарадњу са представницима локалних самоуправа, а треба побољшати и међусобну сарадњу и **умрежавање субјеката социјалног предузетништва**.

У складу са Законом, Одлуком Владе („Службени гласник РС”, бр. 59/22, 34/23 и 55/23) формиран је **Савет за социјално предузетништво**, који чини подједнак број представника јавног и приватног сектора, управо због креирања политика у области социјалног предузетништва.

Наиме, област социјалног предузетништва обухвата више различитих сектора, те је за њен даљи развој потребна **међусекторска сарадња**. У том смислу Савет, и поред његовог назива, **није само саветодавно тело**, већ има много већу улогу. Савет пре свега треба да доноси одлуке, израђује предлог акта којим се ближе уређује начин доделе буџетских средстава, припрема Предлог програма развоја, извештаје о спровођењу Програма и доноси одлуке/решења о увођењу у листу субјекта код којих је утврђена злоупотреба статуса, односно доносити одлуке о брисању са те листе, даје мишљења на примену Закона о социјалном предузетништву, а разматра и остала питања од значаја за развој социјалног предузетништва у Републици Србији.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ повратника, интервију

са фотографом, из Канаде!

Љуба Поповић

Љуба Поповић је фотограф, а нас изговарање његовог имена асоцира на нашег успешног сликара Љубомира Љубу Поповића, који је живео, радио и стварао ван Србије, био познат али окончао свој животни и радни век повратком у Србију из Француске.

Како овај наш Љуба у жаргону каже:

”Знате ли где је Ванкувер?! ..нема даље, то је крај СВЕТА!”, е баш то је Љуба одабрао за своје место за живот, рад и учење.

Кратко и јасно каже, да је он био комерцијалиста, а фотографију је волео, верујем, да када он буде желео да исприча своју причу, то ће итекако да буде интересно читаоцима и поштоваоцима његовог рада.

У овом тренутку, Љубин рад, можете да видите на фотографијама, које су овековечиле успехе у далеком Ванцоувер-у, а у том опусу стваралаштва и ангажовања представља се филмско фотографисање, студијски рад, просторни рад на отвореним теренима, као и многобројне

познате личности које је забележио својим објективом.

Знамо да је волео фотографију, тврди да је фотографија скупо занимање али и атрактивно у исто време, учио је од најбољих, а сада је спреман да преноси своје знање. Разлог који преноси свима нама а који иде у корист преноса знања без новаца, како каже јесте, да је и сам добио знање и вештине у земљи у којој се све плаћа у Канади, а да је учио од најбољих.

Када угледате господина Поповића, знате, да је то личност која заиста зна шта хоће а то уопште не чуди он је створио своје успехе кроз животни став као и дисциплину.

Сећа се времена када је фотографисање породице било једном до два пута годишње, код фотографа, тврди да телефони никада неће заменити фотографа и његов занат, што значи има наде да фотографски занат опстане. Сматра себе храбрим, по његовим речима

“..треба имати храбрости да цео живот спакујеш у кофере и одеш тако далеко ван своје матице, па опет да скупиш ту исту храброст и вратиш се у матичну земљу

“

Прилагођавање је било тамо, а сада је прилагођавање и овде, људи су се променили, свест се променила, садржаји модерног и дигиталног су све присутнији.

Шта је он приметио и на шта нам је обратио пажњу, а имамо разлог да поверујемо јер је био одсутан, и може бити објективан, да жене у Србији, поприме другачији стил, форму живота, боју, након удаје и добијања детета.

Тако он, нама поручује да треба вратити осмех на женска лица, јер свака жена, домаћица је најбитнији члан породице, који воли, емитује и окупља породицу када треба. Констатација о неговању лепоте жене, у духовном смислу, шаље поруку о значају позитивне и здраве породице.

Управо он, даје те боје живота кроз фотографије пословних жена, домаћица, будућих мајки и свих оних које су кроз фотографисање добиле нову слику о себи али и радиле на себи да постану боље и одважније за свет у коме стварају живот и одрживост. На вечиту дилему занатлија, Љуба представља овај бизнис као одржив и креативан. Доживљај који објективом фотоапарата ствара треба доживети а у својој референтној листи обраћа се најразличитијим услугама које обухватају следеће форме:

ГЛАМУР ФОТОГРАФИЈА - КРЕИРАЊЕ ЛИЧНОГ ИМИЦА

Као и сваки занатлија – експерт, приступа и иновативним захтевима за свакога ко жели квалитетну фотографију која ствара доживљај за свакога ко је одабира.

Љуба Поповић
PHOTOGRAPHY

+381 61 30 70 475
info@ljubapopovic.com

ПОЧЕТНА

PERSONAL BRANDING

GLAMUR

FOTOGRAFISANJE TRUDNICA

КО ЈЕ LJUBA

КОНТАКТ

Много више о нашем повратнику, фотографу на следећем веб формату : <https://ljubapopovic.com>, е маил : info@ljubarorovic.com као и на телефон : +381 61 3070 475

ПРЕДСТАВЉАЊЕ повратнице

Дренка Кукић и мотиви повратка у матицу..

Давне 1998. године наша саговорница Дренка Кукић, одлази из Србије у далеку Аустралију, западна Аустралија, место Пертх, већ као профилисана у своме послу као успешан фризер. Породични одлазак, је одговоран а адаптација као и интеграција изискивали су велике напоре, како у погледу учења, тако и прихватања новина које овај западни део планете носи.

Оно што наша повратница појашњава, како би нам дочарала интеграцију, је да сваки поступак адаптације креће од прихватања, нових правила, нових система али без страха уласка у непознато, јер то су поступци учења, целоживотног учења.

Из њеног личног доживљаја, њихов породични одлазак је обухватио, регистрацију породице кроз терминологију МИГРАНТИ или како ми кажемо бити избеглица, да ли је став бити избеглица правилан или не, он је само административни синоним за

документа- легитимације али и пасош за остваривање права на живот и рад у једној ЗЕМЉИ у којој се интегришемо. Породично уласком у административни систем, започињу учење језика, признавање постојећих диплома, које понекад, колико год биле строге према правилима Држава из којих одлазимо, схватамо да оне немају тежину, док не верификујемо своје знање кроз њихов систем како формалног тако и неформалног образовања. Предност која је по њеним речима била боља у односу на мигранте који долазе из осталих делова света, а у односу на нас који смо из ЕВРОПЕ или Балкана, који имамо у генима тај БАЛКАНСКИ СИНДРОМ, одваја нас по много чему, па се где год да се нађемо, осетимо, тако и наша породица, ствара нова пријатељства са сународницима који су настањени са подручја бивше ЈУГОСЛАВИЈЕ, без опредељења да ли смо из Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније, Црне Горе, Косова и Метохије или Србије.

Удружења како формална, тако и неформална су нам отворила врата, несебично у тренутку доласку у далеку Аустралију, па смо осетили дух дома, домаћина уз дружења, славља, манифестације и остале пригоде које су се организовале у таквим центрима. Ти центри су нас храбрили, да наде за очување језика, традиције постоје, да нигде ниси странац, без обзира у ком делу света живиш, да је довољно да бар један познаник буде из наших крајева, да прича сличним језиком и да има сличне навике као ти.

Заједница, коју смо упознавали кроз путопис наших нових развојних подухвата у далекој земљи, нам је била значајна, заједнице сународника, ма које вере и боје коже били нам је била штит, од не разумевања, не прихватања али и нових стилова живота и рада.

Бранити себе, како каже наша повратница, значи, изборити се да будеш свој, а једна од таквих борби је, верификовати знање које имаш, у служби нове ЗЕМЉЕ, па је тако започела признавање дипломе, фризера – козметичара а све уз бесплатне едукације, које су савладане уз учење језика.

Сећа се АКАДЕМИЈЕ, која ради на припремама странаца за тржиште рада, а у добром расположењу спомиње једног од ментора пореклом из Грчке, који је несебично преносио знања – функционална знања. Ове врсте академија, профилишу, будуће раднике или будуће послодавце, а нарочито је значајно, да пракса, без обзира на знање и диплому, има улогу у овом друштву. Практични део рада, доноси могућност да појединац, странац – избеглица, профилише себе за развој, да ли може да буде самосталан или не. По окончању, радне праксе, рада за другог послодавца, наша потврница отвара сопствени бизнис, уз наравно једноставан процес регистрације бизниса, и почиње да развија свој стил кроз услуге, како би унела тог нашег тоглог односа, лепоте и бриге о људима.

У развоју бизниса, добија за клијенте наше сународнике, а касније и значајан број жена које су АУСТРАЛИЈАНКЕ, својим приступом, европским менталитетом, који нас води да угађамо, је одваја од осталих у заједници, постаје прилично ангажована и као већина наших људи, ради доста, улаже у себе и брине о својој прородици.

Супруг, деца и усвајање нових навика, постају реални за све њих, мада као и на самом почетку, негују традицију, обичаје и језик, да никада не забораве тековине домовине.

Деца се школују, имају пријатеље, како људе који су пореклом са наших простора тако и све остале, те једнога дана освајају нова знања, која их категоришу за улазак у академску заједницу, као пуноправни грађани, који користе матерњи језик земље у којој живе баш као и свој.

Срећа, како она каже је да породица очува став, да буде на окупу, да праве вредности човека увек буду на првом месту али и да има право избора.

СЛОБОДА КАО МОТИВ, да ли је ово управо њих вратило у Србију, да, вратили су се у МАТИЦУ, која пружа слободу, слободу живљења, лепоте и језика који је драгоцен.

У СРБИЈИ, фамилијарни однос чини једину спону повратка, а са друге стране растанак од постојећих нових пријатеља из АУСТРАЛИЈЕ.

Када се крочи, на тло своје матице, тада се осети, енергија својих, питак језик и мирисна храна.

Како каже, шта би издвојила да ће јој живот у Србији донети, боље у односу на пређашњи у Аустралији, упознавање дестинација и лепота Србије, које су ту око нас, у Србији ништа није далеко...

Изазови са којима се суочава у овом тренутку, односе се на развој сопственог бизниса, који је у регуларним токовима, али и размишљања о будућности и професионалном развоју породице како би и тај сегмент рада и стварања био успешан и настављен у Србији.

ДУХ који жели да пренесе у својој професији у свом козметичком салону у Футогу се односи на став БИТИ СВОЈ.

Развијаће модел бриге о стилу жена, који од њих прави задовољне личности, да заједнички креирају и извуку боје, фризури које представљају сваку жену уз оно што она стварно јесте, било да је реч о домаћици, новинарки, манекенки или пословној жени, без обзира на године које има.

Како би направили разлику стилова у Србији и стилова у Аустралији, традиционално тамо у тој далекој западној земљи једино и основно је присутност ЈЕДНОСТАВНОСТИ, у сваком стилу живљења, па и улепшавања жена, уопштено гледано. А у Србији, жене су захтевнија популација по питању успостављања стилова, како одевних тако и естетских. Еманципација жена уопштено, је довела до развоја друштва, жене све више раде на едукацији, неформалним знањима, али се и интезивније негују у салонима.

Салон лепоте, у коме дочекје своје кориснице и кориснике, свих старосних структура, радо долазе и уз услуге које користе, да ли фризерске или козметичке и на оне људске, попут разговора и кафе која је неизоставни део наше традиције.

Могућности које сада види, су у погледу личног развоја у свим пољима, то је време, када су деца одрасла, супруг остварен а како каже она, ужива у својој земљи, да бира програме који прате лични и професионални развој.

Рецепт за успех, који она нама даје, као свој који је доживела и живи ПОСВЕЋЕНОСТ И ЉУБАВ У СВЕМУ.

Обзиром да ради у свери персоналног бизнис модела, планира да развије и повећа број услуга, капацитет услуга и да своја знања и искуства пренесе онима који желе да раде и уче у тиму који формира кроз свој бизнис у Футогу.

На питање, која је то обећана земља, да ли таква постоји, одговор је био Србија, земља могућности и слободе.

Више о раду наше повратнице погледајте на

**СТУДИО021-ПРЕСТИГЕ, Цара Лазара 30, 21400 Футог - Телефон : 063 886 7869 - ИНСТАГРАМ:
СТУДИО021-ПРЕСТИГЕ**

ПРЕДСТАВЉАЊЕ, повратница **Сара Станковић**, Пут саткан од музике до предузетништа

Представити нашу саговорницу, повратницу која је доста пута у животу била мигрант – а повратак у матицу како сама каже требала да оствари раније, по њеним речима, можда би прилагођавање заједници данас било једноставније, започела је у својим зрелим годинама.

Сада мама две девојчице, пуна живота са погледом који представља сањара у исти мах уметницу и предузетницу, која је своје путовање – школовања у области високог образовања започела у Словачкој а које је претходило одрастању у Србији, Сремској Митровици па Бачком Петровцу, са својим сународницима, али и средини која је мултикултурална.

На питање, да ли је лакше, прихватити другачије културе, навике и обичаје када одрасташ у Војводини, уз већи број различитих вера и нација, уз присуство вишејезичних средина, када и сама има два матерња језика, Српски и Словачки, потврђује да јесте, јер уласком у непознате земље, различитијих култура када знате језик, нема толико културалних шокова, све промене су лакше али и прилагођавање је природнији процес.

Одласком у Словачку, на школовање, опредељује се за уметност, студирајући на факултету уметности у Бањској Бистрици експериментални одсек за музичко и нове методе учења музике. По афинитету, уметничких схватања, слобода које само уметници имају, похађа све предметне активности које су обухваћени програмима за младе – студенте, а који доприносе развоју знања и вештина како у педагошким тако и у уметничким професијама.

По природи истраживачког карактера, ведрога духа и са изузетним вокалним квалитетима, окончала је соло певање и дириговање ансамблима, па је и сама већ на студијама имала могућност за додатну зараду, давајући часове онима који су желели да се баве солистичким каријерама у различитим жанровима музике.

Поред професионалног музичког образовања, као мали број уметника може да се похвали, креативном раду који је посветила најмлађима, волонтирајући у омладинском центру и радећи са традиционалним успаванкама које се изводе на посебан начин, а у којима језик не игра улогу већ мелодичност извођења, а пак које се примењује у терапеутске сврхе, како би бебе и млађа деца квалитетније спавали а мајке развијале здрав однос између своје деце, поред елемената психолошких метода које су доказане да превенирају насиље код деце.

По основној вокацији, музички диригент, улази у предузетничке воде са бившим супругом, развија компанију у Словачкој, израђује и спроводи стратегију развоја, бави се извозом и унапређује породични бизнис, који је у том тренутку био специјализован за легислативе здраве хране, суплементе и остале пратеће природне а често и егзотичне као и древне производе, који побољшавају здравље и психофизичке функције тела, а о којима је уз посао научила много и то јој је и даље остала љубав којој радо посвећује своје слободно време. Како су се коцке посложиле, са садашњим партнером је и сама покренула производњу лековитих мелема, крема, паковања за косу а са све лековитим биљем из своје баште. Од лековитих препарата, чајева и мелема ударни производ им је шампон за косу који чини косу и кожу здравијом, јачом, са више волумена, без перути и осталих проблема.

Моје питање би било и закључак, када Сара није учила, да ли су постојали такви месеци и године, али одговорно и веродостојно, наша повратница није нашла време када није изучавала или учила, како би освојила још један сертификат формалног или неформалног знања.

Када упознате Сару, када прочитате радне позиције на којима је радила, обухватале су ИТ индустрију, комерцијалне послове, маркетинг, продају, комуникацију и писање пројеката како домаћих тако и међународних. У претходним годинама је мењала државе, врсте послова али тај уметнички дух је увек био присутан, повезивање бизниса и креативности, па тако, доласком из Аустрије, започиње један нови циклус, одлучује се да се у наредном периоду живота настани у Србији, у породичној кући своје мајке, у заједници у којој је одрасла, а сада ту живи са својом децом, која су такође били странци у Србији а сада су овде кући.

Научена на моделе прилагођавања, учења, испитивања заједнице, институција, започиње процес упознавања локалне заједнице, општине, школе, здравствених али и осталих пратећих служби, које су у грађанској функцији. Прати токове тржишта рада, суочава се са радом који није исти као и у земљама ЕУ, и учи да прихвата реалност републике Србије која је још увек у повоју. За трен док слушам Сарину, причу, она је живела у системима и заједницама у којим су правила била строга, а написано се **поштовало и примењивало**, па чак и у виду информације, долазимо до чињенице да свако од нас држављана Р.Србије би требало да добије могућност да путује и привремено се настани негде у иностранству како би увидео из раздаљине који су то проблеми и недостатци нашег краја а које предности и потенцијали, упореди то са другим системима и приступима и можда пренесе коју добру праксу и примени је у својој држави.

Кроз програм предавања о писању ЕУ пројеката, остаје као ангажовани члан тима у Београду, проучава са интезивираним сталним радом програме како међународних тако и ЕУ донација, за факултете, институције јавног карактера, невладин сектор али и сама оснива своју невладину организацију, која у основи треба да задовољи како она каже допринос сваког појединца за своју заједницу. Уз навођење, образложење, представља друштвени допринос као битан, обавезујући за сваког појединца, а са акцентом на заједнице које су рањиве, деца, млади, болесни и стара лица без примања.

Када смо питали Сару, колико је битно да се социјализујемо кроз формате грађанских удружења, који имају за резултат решавање друштвених проблема, поручује свим повратницима, да су њени први сусрети са реалним упознавањем тржишта били кроз бесплатне едукације, локалног типа, за предузетништво, културни догађаји, али и манифестације које је испратила у удружењу Бизнис на штиклама из Новог Сада, удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 из Футога, кроз које је добила доста информација за повратнике који се враћају у матицу.

Један догађај је издвојила као значајно утицајан, као мотив да и сама региструје своје удружење, присуством у Београду на трибини о значају очувања менталног здравља који је користио методе уметничких перформанси у ликовној, сценској и писаној сфери. Уверивши се, да у Србији раде и послују удружења грађана, која имају активизам и волонтеризам и сама је покренула своје са циљем да кроз рад удружења потпомогне свим другим стварно активним удружењима у промовисању њиховог рада кроз разне медијске канале и путем интервијуа.

Афирмацијом и радом у домену писања пројеката али и радећи и сама у промоцији социјалних предузећа, закона и примера добре праксе и сама планира да се евидентира као социјални предузетник.

Да ли наша повратница има поруку за повратнике, као и оне који планирају свој долазак у матичну земљу, њена порука је да упознају заједницу, навике, фирме, културне институције, институције образовања и здравства и да се стално буде присутан на јавним трибинама, то су управо места која мотивишу, али пре свега дружити се са креативним актерима, били они из света економије или културе, они подстичу развијају сараднике и пријатеље несебично. Јер кроз дружење и удруживање свако од нас постаје бољи и срећнији.

Удружење Медиалас је креирано у сврхе оснаживања видљивости сваког појединца као и свих удружења која желе да поспеше свој број чланова. Више о нама можете наћи на:

<https://medialasagency.wordpress.com>, или путем фацебоока: <https://www.facebook.com/people/Udruženje-Medialas>

Е-маил: medialassrb@gmail.com

Бр.тел: 00381 61 23 53 968

Кроз пустоловине миграција, једно је за све повратнике исто, целоживотно учење и надоградња знања и вештина су увек сигурна девиза успеха, свакога од нас. Овакве реченице, су се провлачиле кроз све интервјуе које смо направили са повратницима.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ УДРУЖЕЊА Бизнис на штиклама

Удружење је основано 2016. године са циљем да се промовишу здрави начини живљења, узимајући у обзир да се моја породична фирма бави производњом дијететских суплемената на природној основи. По позиву организатора, 2016. године одлазим на сусрет жена у занатству Југоисточног Балкана у Софију, Бугарска. Тамо се већ родила идеја за промоцију и подршку женама у предузетништву у Војводини. Већ новембра 2016. године организовали смо семинар са женама из региона и то је потврдило да је неопходан озбиљнији приступ развоја женског предузетништва. У сарадњи са Удружењем пословних жена Војводине, крећемо у организацију прве међународне стручне конференције „Бизнис на штиклама“. Вест о конференцији одјекнула је у региону и већ на првој је било 250 учесница. Сада већ традиционално, конференција „Бизнис на штиклама“ се одржава 15. јуна сваке године у Мастер центру, Новосадског Сајма.

Конференција је круна онога што радимо преко целе године. Имамо преко 300 активних чланица, којима помажемо да своје пословање подигну на неки већи ниво кроз разне едукације, аплицирање за бесповратна средства и умрежавање са другим предузетницама како из наше земље тако и из региона.

Такође, потенцијалне предузетнице могу да затраже код нас помоћ и савете потребне како би се и оне оствариле као предузетнице. Предузетнице и потенцијалне предузетнице могу да постану чланице нашег клуба и да добију све што им је потребно од информација за њихов напредак.

Оно чиме се посебно поносимо су наши пројекти које реализујемо у оквиру својих активности. Један од њих је женски бизнис центар (Вомен бусинесс центер-ВБЦ), покренут средствима пројекта прекограничне сарадње Интеррег-ИПА ЦБЦ Хрватска-Србија који је реализован у сарадњи са Подузетничко-развијним центром општине Ердут (ПОРЦ). Циљ пројекта је да предузетнице и потенцијалне предузетнице могу да користе простор центра и технику уколико им је то потребно. Кроз овај пројекат и његове едукације прошло је више од 500 жена. Трудиле смо се да потребна знања и вештине добију и жене из руралних средина, тако да смо у договору са локалним самоуправама одлазили у мања места, где би едуковали и те жене. За сада женски бизнис центар се налази у Новом Саду, али имамо предузетница из других градова које користе наш простор за њихово пословање тако да за сада нема потребе за отварањем таквог центра и у Београду.

Као једна од пројектних активности, снимљен је и серијал од 20 емисија где су представљене наше чланице, предузетнице из Хрватске, али и други стручни гости који су причали на тему како започети опстати у бизнису, са којим се изазовима сусрећу и како их превазићи. Ово је јединствена емисија, и заиста је помогла свим учесницима да се представе, промовишу и својим личним примером дају подршку другим женама и предузетницама.

Радећи и домаће пројекте уз подршку министарстава, поносни смо и на то да смо кроз пројекат „Она може све“ оспособили 20 самохраних мајки да постану вирелни асистенти и да уз свој посао остану са својом децом.

Још један успешан пројекат под називом „Дигитално, не дигитроном“ јесте идеја кроз коју смо повезали и едуковали жене из више градова у Србији и научили их да оно што створе својим рукама могу лакше да продају користећи друштвене мреже путем дигиталних маркетинг алата.

Током година преданог рада, остварили смо изузетно добро сарадњу како са Градом Новим Садом, тако и са локалним самоуправама у Војводини, многим удружењима из целе Србије, а на разумевање смо наишли и код министарства, чији су представници радо виђени гости на нашим конференцијама.

Као што знамо, жене имају много идеја и веште су у креирању, те радо улазе у предузетничке воде, а са друге стране сусрећу се са много више проблема него мушкарци јер за почетак било ког бизниса потребан је новац, који оне врло често немају. Немају ни имовину на свом имену која би била гаранција за подизање неког кредита, тако да се већином оснивају мала предузећа која се углавном баве производњом и услугама. Још један од проблема са којим се сусрећу јесте и недостатак подршке и разумевања породице и околине.

Једном месечно у клубу „Бизнис на штиклама“ организујемо дружење под називом „Цоффее тиме“, где се предузетнице, али и жене које се на то желе одважити, размене искуства и упознају новог сарадника. На таквим дружењим искористимо прилику и да представимо и многобројне конкурсе који могу бити од важности за пословање, како за отпочињање делатности тако и за подршку већ основаним бизнисима.

“Увек размишљамо о новитетима и како унапредити подршку предузеницама.”

Једна од нових активности јесте и једно интересантно такмичење жена, како ми у удружењу волимо да кажемо – „Причалица“. Реч је о организацији такмичарског догађаја „Приче на штиклама“, где се такмичи 15 жена које причају по 10 минута на било коју тему коју саме изаберу. Публика гласа за најбољу причу и победница добија новчани износ од 100.000,00 динара, док друго и трећепласирана добијају мање новчане награде, а и публика буде награђена вредним поклонима наших спонзора. Овогодишње Приче на штиклама се имала феноменалан одјек и доказ су како жене саме једна другој и као такмичарке буду подршка.

У циљу што већег повезивања и умрежавања предузетница и потенцијалних предузетница, организујемо за наше чланице и тим буилдинге, те су све наше активности изузетно посећене и увек протекну у добром расположењу на опште задовољство свих.

Оно што имамо даље као визију јесте организација хуманитарног бала. Идеја је да од прикупљених средстава доделимо новчани износ за једну потенцијалну предузетницу за покретање Старт уп-а.

Многе чланице нашег клуба кажу да смо им ми били ветар у леђа и подршка у сваком смислу, или да се остваре као предузетнице или да напредују. Иако је време пандемије у читавом свету, могу да кажем да су се неке наше чланице и у том тешком времену одлучиле да постану предузетнице. Ми смо још од првог дана пандемије путем друштвених мрежа остале у контакту са својим чланицама, те кроз редовна ливе дружења „Хајде да причамо о...“ пружале подршку и повезивале их међусобно да лакше превазиђу тај тежак период, да знају да нису саме и да заједно могу више и лакше. Многе од њих су своје пословање

прилагодиле тренутној ситуацији и преорјентисале се на други вид пословања, или су се међусобно повезале и тако међусобно потпомogle.

Планови удружења су да наставимо са својим активностима и кроз низ мањих догађаја будемо подршка чланицама, као и да ширимо сарадњу кроз посете удружењима и конференцијама у земљи и региону. Као резултат успешно реализованог пројекта *Women business ХУБ*, са нашим партнерима из Хрватске наставићемо сарадњу кроз нови пројекат прекограничне сарадње тако да ћемо и у наредном позиву програма аплицирати како би се пројекат наставио.

Позивамо вас да будете гости нашег малог јубилеја, пете међународне стручне конференције „Бизнис на штиклама“ 15. јуна у Мастер центру, Новосадског Сајма.

Добро дошли!

Даље вам представљамо могућности за развој пословања кроз:

ПРОГРАМ ЗА РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ОД СТРАНЕ НАЦИОНАЛНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА ПОДРШКУ РАЗВОЈУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Ово је најважнија институција за подршку развоју предузетништва која пласира најповољније кредитне линије као и кредитне линије са подстицајним средствима за развој привреде. Сваке године, након усвајања Уредбе од стране Републике Србије која је везана за подршку привреди на националном нивоу, програм за развој предузетништва се расписује кроз јавни позив који је углавном активан од фебруара до децембра у години у којој се расписује, мада нагласак се ставља да је програм активан до утрошка средстава. У овој години 2023. овај програм је каснио, те је био пласиран у трећем кварталу године, мада кашњења су била и у оквиру осталих подстицајних средстава на Националном нивоу.

Кроз подршку која се пласира привредницима, издвојили би неколико програма који су у облику кредитних средстава са процентуалним делом инвестиције у виду бесповратних средстава.

Кроз овај програм Фонд за развој РС пласира кредитне линије које су са роком отплате до 5 година у оквиру који је и грејс период (период мировања отплате) до једне године.

Подршка има три приоритета Програм за младе до 35 година старости у тренутку аплицирања са максималним износом бесповратних средстава до 45 % у јединицама неразвијености треће или четврте категорије, програм за жене, као и класичан Старт Уп програм, за који могу да аплицирају сви, који испуне услов а први је дас у основи најкасније две године пре предаје захтева, а намена средстава је за куповину основних средстава за рад, која се односе на машине и опрему, теретна возила, текућа инвестициона одржавања (прилагођавање пословног или производног простора намени делатности која се односи на кречење, замене столарије, инсталације као и остала мала текућа одржавања). Такође, значајна ставка се односи да се инвестиција за планирана улагања обрачунава са ПДВ-ом, олакшица која је за привредника значајна а када је у систему ПДВ-а, јесте, да је ПДВ за основно средство за рад повратни ПДВ, тако да привредник такође има на располагање још трајно обртних средстава на које може да рачуна у оквиру свог пословања.

Напомена о укупној инвестицији са обрачунатим ПДВ-ом за које се потражују средства је наглашена јер мали број институција признаје ПДВ у оквиру конкурса и Грант шема, обично ПДВ сноси корисник или онај који добија бесповратна средства. Преглед најзначајних смерница за спровођење програма обухвата

Услови конкурса за младе по основу позива Република Србија Министарство привреде

ЈАВНИ ПОЗИВ

За доделу бесповратних средстава по "Програму подстицаја развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању и младе у 2023. Години"

Програм спроводи Министарство Привреде Републике Србије у сардњи са Фондом за развој РС

Укупан износ бесповратних средстава 300.000.000,00 РСД а преостали износ инвестиције, финансира се из инвестиционог кредита Фонда за развој РС.

Право да се пријаве на конкурс имају млади привредници до 35 година живота као и Старт Уп привредници који су основани две године од тренутка отварања позива или који су регистровани сада.

Млади појашњење за услове конкурса:

ОСНИВАЧ, ДИРЕКТОР, ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ, МЛАДИ ДО 35 ГОДИНА

Да нема ни један активан привредни субјект осим фирме за коју аплицира, осим једне фирме или предузетничке радње или удружења грађана, које је угашено пре отварања позива август месец 2023. године.

Да власник, овлашћено лице или директор, нема позицију у менаџменту у другој фирми, као и да нема прокуру у другом привредном субјекту.

Категорија млади привредник, може да буде регистрован најраније 5 година уназад односно 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 или 2023. Година

Привредни субјект који испуни услове, има право на 35 % односно 45 % бесповратних средстава од укупне инвестиције за субјекте који су регистровани у трећој или у четвртој категорији јединица локалне самоуправе у складу са Законом о регионалном развоју РС.

Преостали износ кредита се отплаћује у 4 године рока отплате са једном годином грејс периода, а каматна стопа је 1,5 % за банкарске гаранције и 2,5 % за друге облике обезбедјења (будућа опрема 1.000.000,00 РСД, јемство правног лица или предузетника, машине које су постојеће као и опрема, солидарни јемац физичко лице . Износ одобрених средстава , не може бити мањи од 400.000,00 нити већи од 6 милиона динара.

ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТИ ДО 5 ГОДИНА СТАРОСТИ ЧИЈИ СУ ВЛАСНИЦИ МЛАДИ ДО 35 ГОДИНА СТАРОСТИ, ОДНОС КРЕДИТА 65 % И ПОДСТИЦАЈА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА 35%

Износ за правна лица и предузетнике	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
Минимални	260.000,00	140.000,00	400.000,00
Максимални	3.900.000,00	2.100.000,00	6.000.000,00

Детаљан преглед програма можете пратити на следећим сајтовима :

[хттп://фондзаразвој.цр.рс/](http://фондзаразвој.цр.рс/)

[хттп://привреда.гов.рс/](http://привреда.гов.рс/)

Програм који смо представили је намењен почетницима као и онима који постоје две или више година у тренутку аплицирања, али сваки од програма има основни и кровни документ Уредбу Владе Републике Србије, Услове и списак документације. Овакве подстицаје смо вам представили са намером, да сте дошли, да отпочињете бизнисе а значајна подршка вас чека, вреди је искористити.

МИНИСТАРСТВО ЗА БРИГУ О СЕЛУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Ово Министарство на нивоу Републике Србије има надлежност унапредјења села кроз неколико значајних програма издвојићемо два која могу нашим ПОВРАТНИЦИМА као и ДИЈАСПОРИ да буду стимулативна када размишљају о инвестирању у руралне крајеве Републике Србије

А. ПРОГРАМ КУПОВИНЕ СЕОСКЕ КУЋЕ

Овај програм је намењен младима, брачним паровима који желе да животни простор определе сеоским и руралним срединама, али и бизнисе који могу да се базирају на овим подручјима.

Када смо описивали овај програм, предствљали смо га као шанса да млади човек, или брачни пар може да дође до своје непокретности без подршке родитеља, а да му је ово прва непокретност у власништву, коју пак може да капитализује за будућност али за бизнис, обзиром да му управо та хипотека једнога дана може бити гаранција за покретање озбиљнијих бизниса.

Основне информације о овом конкурс су следеће

Субјекти који могу да конкуришу за доделу бесповратних средстава за куповину сеоске куће са окућницом (у даљем тексту: подносиоци пријаве) су појединци, самохрани родитељи, брачни парови и ванбрачни партнери, који испуњавају све обавезно прописане услове за учешће на јавном конкурс.

Појединац у смислу Програма је физичко лице које нема навршених 45 година живота, није у брачној/ванбрачној заједници, односно није самохрани родитељ у смислу Програма.

Самохрани родитељ у смислу Програма је родитељ који сам врши родитељско право јер је други родитељ непознат или је други родитељ умро или је потпуно лишен родитељског права, односно пословне способности, као и родитељ који самостално врши родитељско право на основу одлуке суда или споразума о самосталном вршењу родитељског права, а све у складу са Породичним законом („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 72/11 – др. закон и 6/15).

Брачним паром у смислу Програма сматра се брачна заједница супружника, односно заједница живота жене и мушкарца, која је уређена Породичним законом. Ванбрачним партнерима у смислу Програма сматрају се мушкарац и жена који се налазе у ванбрачној заједници. Ванбрачна заједница је трајнија заједница живота жене и мушкарца, између којих нема брачних сметњи, уређена Породичним законом.

Подносиоци пријаве конкуришу заједно са јединицом локалне самоуправе, на чијој територији се налази сеоска кућа са окућницом. Јединица локалне самоуправе изјавом потврђује тачност података и испуњеност услова који се односе на сеоску кућу са окућницом за коју се подносиоци пријаве одреде.

Намена средстава

Бесповратна средства су намењена за куповину сеоске куће са окућницом.

Сеоска кућа са окућницом, за чију куповину подносиоци пријаве конкуришу, може да се налази на територији свих насељених места Републике Србије, изузев у градским и општинским седиштима и приградским насељима.

Бесповратна средства нису намењена за опремање сеоске куће и окућнице, порез на пренос апсолутних права приликом купопродаје сеоске куће са окућницом, порез на имовину, трошкове прикупљања документације за пријављивање на јавни конкурс, као и за грађевинске радове за адаптацију сеоске куће.

Финансијски оквир

Министарство за бригу о селу (у даљем тексту: Министарство) додељује бесповратна средства за куповину сеоске куће са окућницом чија процењена тржишна вредност непокретности не може бити већа од 1.200.000,00 динара. Максимални износ бесповратних средстава предвиђен за куповину сеоске куће са окућницом износи 1.200.000,00 динара.

Тржишну вредност сеоске куће са окућницом утврђује јединица локалне самоуправе самостално, или у сарадњи са надлежним пореским органом, надлежним органом за геодетске послове или ангажовањем лиценцираних проценитеља о трошку јединице локалне самоуправе.

Додељена бесповратна средства биће пренета јединици локалне самоуправе након закључења уговора о додели бесповратних средстава који закључују Министарство, јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази сеоска кућа са окућницом и подносилац пријаве коме су решењем министра одобрена бесповратна средства.

Бесповратна средства се уплаћују јединици локалне самоуправе, у року предвиђеном уговором о додели бесповратних средстава, на подрачун за текуће наменске трансфере у ужем смислу, од Републике нижем нивоу власти. По уплати средстава на рачун јединице локалне самоуправе, закључује се уговор о продаји непокретности између подносиоца пријаве коме су решењем министра одобрена бесповратна средства и продавца непокретности, а чија је уговорна страна и јединица локалне самоуправе, која је у обавези да средства пренесе на наменски рачун продавцу непокретности по закљученом уговору о продаји непокретности.

Право учешћа на конкурс остварују

Право учешћа на јавном конкурсима имају подносиоци пријаве: појединци, самохрани родитељи, брачни парови и ванбрачни партнери, који на дан подношења пријаве испуњавају све следеће услове:

1. Да су заједно са јединицом локалне самоуправе на чијој територији се налази сеоска кућа са окућницом, поднели попуњен образац пријаве са документацијом прописаном Програмом (образац пријаве се преузима на званичној интернет страници Министарства www.mbc.gov.rs);
2. Да су држављани Републике Србије;
3. Да су пунолетни;

4. Да на територији Републике Србије, до дана расписивања конкурса, имају непрекидно пријављено пребивалиште најмање три године;
5. Да немају навршених 45 година живота;
6. Да нису осуђивани и да против њих није покренут кривични поступак, као ни истрага;
7. Да су подносиоци пријаве у браку, трајнијој ванбрачној заједници, да је подносилац пријаве самохрани родитељ или појединац;
7. Да нису уписану у надлежној служби катастра непокретности односно да нису ванкњижни власници/сувласници непокретности на територији Републике Србије, изузев пољопривредног земљишта;
8. Да нису отуђили непокретност у претходних пет година од дана објављивања јавног конкурса, као и да нису стекли непокретности у претходних пет година изузев пољопривредног земљишта;
9. Подносиоци пријаве који поседују пољопривредно земљиште у својини/сусвојини могу конкурисати за доделу бесповратних средстава за куповину сеоске куће са окућницом која се налази у неком од насељених места на територији јединице локалне самоуправе на којој поседују пољопривредно земљиште, односно њој суседној јединици локалне самоуправе;
10. Да немају неизмирених, доспелих обавеза на рачунима јавних прихода, у складу са прописима Републике Србије;
11. Да се против подносиоца пријаве не води извршни поступак;
12. Да нису са продавцем непокретности у крвном сродству у правој линији до било ког степена, а у побочној закључно са другим степеном, као ни у тазбинском или адоптивном сродству;
13. Да нису у поступку одобравања средстава за куповину непокретности (бесповратна средства/субвенције/кредити за куповину и адаптацију непокретности);

Оба супружника или оба ванбрачна партнера који су подносиоци пријаве, морају да испуне све прописане услове за учешће на јавном конкурс.

Сеоска кућа са окућницом, за чију куповину подносиоци пријаве конкуришу, потребно је да испуњава следеће услове:

1. Да испуњава основне услове за живот и становање;
2. Да се не налази у градским и општинским седиштима и приградским насељима;
3. Да се налази у насељеном месту у којем постоји бар један од објеката јавне службе или услуга, здравствена амбуланта, пошта, школа, станица превоза или неки од наведених објеката постоји у суседним насељеним местима;
4. Да је уписана у катастар непокретности/земљишне књиге на име продавца, као породична стамбена зграда, без терета;
5. Да је сеоска кућа са окућницом, као и сви делови окућнице који се налазе на катастарској парцели на којој је и сеоска кућа или на суседној катастарској парцели, изграђена у складу са прописима којима се уређују планирање и изградња;
6. Да је вредност предметне сеоске куће са окућницом, односно купопродајна цена, у границама њене вредности на тржишту непокретности;
7. Да сеоска кућа и окућница нису предмет судског спора, као и да не постоје нерешени имовинско-правни односи.

Подносиоци пријаве могу конкурисати само једном пријавом, осим у случају више силе, односно у случају настанка непредвиђених околности које подносиоци пријаве нису могли спречити или предвидети.

Сеоска кућа са окућницом може бити у сусвојини више лица када се сви сувласници појављују као продавци својих сувласничких делова.

Испуњеност услова који се односе на сеоску кућу са окућницом као и процену тржишне вредности непокретности, јединица локалне самоуправе утврђује записником, који подносиоци пријаве достављају као неопходну документацију приликом конкурисања за доделу бесповратних средстава за куповину сеоске куће са окућницом. Продавац сеоске куће са окућницом мора бити сагласан са процењеном тржишном вредношћу непокретности и то потврђује изјавом, која је саставни део конкурсне документације.

Сеоска кућа са окућницом испуњава основне услове за живот и становање уколико је безбедна и условна за становање, поседује инфраструктуру – канализацију или септичку јаму, воду, струју и ако постоји приступ до сеоске куће са окућницом преко тврдог пута.

Подносиоци пријаве који добију бесповратна средства не могу отуђити непокретност у року од десет година од дана закључења уговора о продаји непокретности са продавцем непокретности и непокретност мора бити осигурана у наведеном периоду.

Непокретност стечена доделом бесповратних средстава не може бити предмет хипотеке или залогe, ради обезбеђења извршења обавеза из уговора о кредиту у року од десет година од дана закључења уговора о продаји непокретности са продавцем непокретности.

Овај програм се расписује у фебруару месецу у текућој години а активан је до краја новембра те текуће календарске године.

Ми ово видимо као шансу за наше ПОВРАТНИКЕ али и за ДИЈАСПОРУ, представљање овог програма, има за циљ да планирате, сходно условима конкурса, када и на који начин да искористите ваше право а више о овом програм на веб страници : <http://www.mbc.gov.rs/доц/конкурси/куце-2023/Текст-јавног-конкурса.пдф>

Б. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ ЗАДРУГАРСТВА

Задругарство у Србији има утемељену традицију, оваквим И сличним програмима се подстиче задругарство али и младе новоотворене задруге, поред задруга којима је основ пољопривредна делатност, овим програмом су подржане и социјалне задруге, да би се социјално предузетништво постављало на здраве ноге али и конкурентност задруга у Републици Србији.

Подносиоци пријаве на Јавни конкурс могу бити:

1. Земљорадничке и пољопривредне задруге које су стекле својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (Агенција за привредне регистре) до краја 2016. године (у даљем тексту: старе земљорадничке и пољопривредне задруге)
2. Земљорадничке и пољопривредне задруге које су стекле својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (Агенција за привредне регистре) од почетка 2017. године, па све до момента расписивања Јавног конкурса (у даљем тексту: новоформиране земљорадничке и пољопривредне задруге);
3. Земљорадничке или пољопривредне задруге чија је регистрована делатност бављење сеоским туризмом – пружање услуга смештаја и исхране (у даљем тексту: туристичке задруге), које су стекле својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (Агенција за привредне регистре), до момента расписивања Јавног конкурса;
4. Занатске задруге и земљорадничке или пољопривредне задруге чија је регистрована делатност производња предмета или делатност обављања старих и уметничких заната, односно послова домаће радности (у даљем тексту: занатске задруге), које су стекле својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (Агенција за привредне регистре), до момента расписивања Јавног конкурса;
5. Социјалне задруге чији су оснивачи припадници угрожених друштвених група (особе са инвалидитетом, самохране мајке, теже запошљива лица, припадници ромске националне мањине и друге друштвено угрожене групе), са регистрованом делатношћу из области земљорадње, пољопривреде, производње предмета, обављање старих и уметничких заната, односно послова домаће радности, које су стекле својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (Агенција за привредне регистре), до момента расписивања Јавног конкурса (у даљем тексту: социјалне задруге).

Циљ програма

Задруге представљају потенцијал за одрживи привредни и друштвени развој у Србији и нуде различите привредне, економске и друштвене предности у односу на друге облике пословања. Задруге функционишу кроз демократски

модел управе и послују у складу са задружним вредностима и принципима, а све у складу са чланом 4. Закона о задругама ("Сл. гласник", бр. 112/2015)

Циљ Програма је системско унапређење пословања задруга из области земљорадње, пољопривреде, сеоског туризма и занатства, повећање броја задруга, развој задружног система и повећање конкурентности на тржишту, као и стварање могућности да задруга својим пословањем допринесе одрживом развоју локалне заједнице.

Финансијски оквир

Максималан износ бесповратних средстава предвиђен за новоформиране земљорадничке и пољопривредне задруге износи 7.500.000,00 динара, док за старе земљорадничке и пољопривредне задруге износи 15.000.000,00 динара.

Максималан износ бесповратних средстава предвиђен за туристичке, занатске и социјалне задруге износи 7.500.000,00 динара.

Додељени износ бесповратних средстава укључује и порез на додату вредност.

Додељена бесповратна средства ће бити пренета јединици локалне самоуправе на подрачун за текуће наменске трансфере у ужем смислу од Републике нижем нивоу власти, а јединица локалне самоуправе ће та средства пренети задрузи на посебан наменски динарски подрачун отворен код Управе за трезор. Средства ће бити пренета на основу Решења министра о додели бесповратних средстава (у даљем тексту: Решење) и у року прописаним Уговором о додели бесповратних средстава (у даљем тексту: Уговор).

Добра прибављена на основу додељених бесповратних средстава чине задружну својину задруге и иста не могу бити отуђена у року од пет година од дана закључења Уговора.

Добра прибављена на основу додељених бесповратних средстава не могу бити предмет хипотеке или залогe, ради обезбеђења извршења обавеза из уговора о кредиту, у року од пет година од дана закључења Уговора.

Намена средстава

Пројектне активности за чију реализацију су намењена бесповратна средства:

1. Набавка живих животиња од привредних друштава регистрованих за трговину на велико животињама за потребе формирања или повећања основног стада, осим за набавку мушких говеда;
2. Набавка опреме и механизације за потребе унапређења квалитета и капацитета фарми за производњу млека и тов стоке;
3. Набавка опреме за прераду млека и меса;
4. Набавка опреме и механизације за складиштење, сортирање, паковање и прераду воћа и поврћа;
5. Набавка опреме и механизације за потребе производње у воћарству, виноградарству, повртарству и ратарству, као и подизање матичних засада, укључујући системе и опрему за наводњавање;
6. Набавка опреме и механизације за производњу и прераду украсног, ароматичног, зачинског и лековитог биља;
7. Набавка опреме и механизације за складиштење и прераду житарица;
8. Набавка опреме за пчеларство;
9. Набавка опреме за привредни риболов, узгој и прераду рибе;
10. Изградња нових смештајних капацитета набавком монтажних објеката- типских кућа брвнара, вајата, бунгалова, по принципу кључ у руке, летњиковца, набавка опреме за забавни парк за децу (љуљашке, клацкалице, пењалице, кућице за децу и остало), као и припремни грађевински радови који су у вези са постављањем монтажних објеката;
11. Трошкови опремања смештајних капацитета (набавка намештаја, санитариија, опремање кухиње са припадајућом белом техником);
12. Набавка опреме, машина и алата за израду занатских производа, производа старих и уметничких заната као и производа домаће радиности.

Напомена: Бесповратна средства за набавку добара из тачке 10,11. и 12. додељиваће се као државна помоћ мале вредности- ДЕ МИНИМИС, у складу са Уредбом о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“ бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014).

Пројектне активности за чију реализацију **нису** намењена бесповратна средства:

1. Трошкови набавке грађевинског материјала и извођења грађевинских радова (осим за припремне грађевинске радове који претходе постављању монтажних објеката код туристичких задруга);
2. Трошкови овере код јавног бележника;
3. Трошкови за куповину половне и репариране опреме и материјала;
4. Покривање трошкова дуговања из претходног периода;
5. Плаћање путем компензације и цесије;
6. Новчане казне и трошкови парничног поступка;
7. Трошкови банкарских провизија, кредита, курсних разлика;
8. Кредитирање трећих лица;
9. Консултантске, маркетиншке, финансијске и остале услуге;
10. Трошкови прикупљања документације за пријаву на Јавни конкурс;
11. Трошкови гаранција и полисе осигурања;
12. Трошкови превоза
13. Трајна обртна средства;
14. Трошкови увоза, царине, шпедиције;
15. Трошкови закупа и лизинга;
16. Трошкови амортизације и одржавања;
17. Трошкови набавке концентроване и кабасте сточне хране; Набавка репроматеријала;
18. Увођење ИСО, ХАЛАЛ и ХАСАП стандарда;
19. Набавка моторних возила за превоз робе и путника;
20. Набавка технике и беле технике (осим за опремање кухиње), ситног угоститељског инвентара (текстил, посуђе, есцајг, декорација);
21. Набавка опреме и алата за вршење занатских услуга.

Услови за учешће задруге на конкурс:

1. Да је задруга регистрована у Агенцији за привредне регистре;
2. Да задруга има регистровани текући рачун код Народне банке Србије, преко којег обавља своје пословање, у моменту подношења пријаве на Конкурс;
3. Да је задруга ускладила своје акте, органе и пословање са Законом о задругама („Службени гласник РС“, бр. 112/2015);
4. Да је задруга извршила редовну задружну ревизију у року прописаним Законом о задругама („Службени гласник РС“, бр. 112/2015) - (осим за задруге које су регистроване 2020. и 2021. године);
5. Да је задруга измирила обавезе по основу пореза и доприноса, као и друге обавезе из јавних прихода;
6. Да над задругом није покренут стечајни поступак, поступак принудне ликвидације или ликвидације;
7. Да задрузи није изречена привремена или правоснажна мера забране обављања делатности;
8. Да задрузи није изречена мера привременог ограничења права;
9. Да рачун задруге није био у блокади почевши од 01.01.2021. године;
10. Да директор задруге није кривично осуђиван, као и да се против њега не води истрага и кривични поступак;
11. Да за исте намене задруга није користила и није у поступку одобравања подстицајних средстава која потичу из буџета Републике Србије, буџета јединице локалне самоуправе, буџета АП Војводине и ИПАРД фондова;
12. Новоформиране земљорадничке и пољопривредне, старе земљорадничке и пољопривредне задруге као и чланице сложених задруга које су добиле бесповратна средства на Јавним конкурсима за доделу бесповратних средстава задругама у 2017, 2018. и 2019. године, расписаним од стране Кабинета министра без портфеља задуженог за регионални развој и координацију рада јавних предузећа, не могу конкурисати за добијање бесповратних средстава;

13. Уколико планирани пројекат подразумева и изградњу неког објекта, грађевинско земљиште на коме задруга планира да изгради објекат или на коме већ постоји изграђени објекат у који ће бити смештена опрема, за коју задруга конкурише, треба да буде без терета, као и да намена земљишта буде у складу са планским документима, а све на основу Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 2/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон и 9/2020);
14. Да задруга конкурише са пројектом који је у вези са њеном делатношћу наведеном у оснивачком акту;
15. Да задруга конкурише са пројектом чију реализацију планира на територији јединице локалне самоуправе, где је регистровано седиште задруге.
16. Да директор и чланови задруге нису у крвном, адоптивном и тазбинском сродству са продавцем који је издао предрачун, који задруга доставља приликом подношења пријаве на Јавни конкурс.;

По последњем активном конкурс, пријаве на овај конкурс су биле активне од фебруара до маја у текућој години расписивања.

А више о конкурс можете да прочитате на веб страници: [хттпс://www.mbc.gov.rs/доц/конкурси/текст-јавног-конкурса.пдф](https://www.mbc.gov.rs/доц/конкурси/текст-јавног-конкурса.пдф)

МИНИСТАРСТВО ТУРИЗМА И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Како смо анализирали лествице улагања ПОВРАТНИКА а желели да стимулишемо ДИЈАСПОРУ да се укључи активно кроз инвестирање у Републику Србију као и територију АП Војводину Град Нови Сад и унапредјење привредног амбијента као места за развој туристичких и пратећих потенцијала, представили смо још један атрактиван програм који може да афирмише ПОВРАТНИКЕ да размишљају о грани привреде која је у домену туризма а има подстицај који обухвата програм са следећим размерама и карактеристикама:

А. ЗА ДОДЕЛУ КРЕДИТНИХ СРЕДСТАВА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ

Основни циљеви

1. унапређење квалитета туристичке понуде и интензивирање њеног коришћења, што подразумева:
 - изградњу, уређење и реконструкцију хотелских и других смештајних капацитета, ресторана и објеката спортско-рекреативног и забавног садржаја,
 - рестаурацију руралних објеката и њихово претварање у туристичке капацитете,
 - набавку, реконструкцију и адаптацију плутајућих објеката, као и превозних и рекреативних средстава намењених посетиоцима и туристима,
 - унапређење маркетинга домаће угоститељске понуде,
 - дизајн, припрему производње и производњу сувенира;
2. изградња туристичке инфраструктуре и супраструктуре;
3. усклађивање туристичких капацитета са законом којим се уређује област туризма и угоститељства.

Коришћење кредитних средстава

Право на коришћење кредитних средстава има

1. привредно друштво регистровано за обављање делатности у области туризма;
2. предузетник који је регистрован за обављање делатности у области туризма;
3. пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 41/09, 10/13 – др. закон, 101/16 и, 67/21- др. закон и 114/21).

Квалификавање, оцењивање и рангирање пројеката

Квалификавање пројеката врши се на основу:

- a. економске оправданости пројекта;
- b. оцене финансијског стања и кредитне способности подносиоца захтева;

с. квалитета понуђених инструмената обезбеђења враћања кредитних средстава.

Квалификавање пројеката врши Фонд за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд), сагласно закљученом комисионом уговору са Министарством трговине, туризма и телекомуникација (у даљем тексту: Министарство).

Квалификавање, оцењивање и рангирање пројеката

Квалификавање пројеката врши се на основу:

- а. економске оправданости пројекта;
- б. оцене финансијског стања и кредитне способности подносиоца захтева;
- с. квалитета понуђених инструмената обезбеђења враћања кредитних средстава.

Квалификавање пројеката врши Фонд за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд), сагласно закљученом комисионом уговору са Министарством туризма и омладине (у даљем тексту: Министарство).

Оцена и рангирање квалификованих пројеката врши се на основу:

1. усклађености пројекта са Стратегијом развоја туризма Републике Србије и другим планским документима;
2. усклађеност пројекта са прописима о минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката;
3. очекиваног доприноса унапређењу стандарда и квалитета туристичке понуде;
4. нивоа развијености општине на којој се реализује пројекат;
5. усклађености архитектуре и габарита објекта са амбијенталном целином.

Услови и начин одобравања средстава

О захтеву за коришћење кредитних средстава, одлучује Комисија коју решењем образује министар надлежан за послове туризма. Комисија не разматра непотпуне захтеве и захтеве који нису квалификовани, односно који нису позитивно оцењени од стране Фонда.

На основу прописаних критеријума чланови Комисије на заседању врше вредновање и оцену пристиглих пројеката који испуњавају услове Конкурса, а који су позитивно оцењени од стране Фонда. Чланови Комисије, такође, предлажу износ средстава за финансирање пројекта, максимално до износа који је предложио Фонд. Средства се одобравају сукцесивно за пројекте оцењене са просечном оценом 8 и више до износа расположивих средстава.

Учешће кредитних средстава у пројекту не може бити веће од 50% укупне вредности пројекта. Кредитна средства се могу користити за финансирање основних и трајних обртних средстава. Учешће трајних обртних средстава може износити до 20% укупно одобрених кредитних средстава. За правдање одобрених средстава могу се прихватити улагања која је инвеститор имао у периоду од шест месеци пре подношења захтева за одобрење кредитних средстава Министарству.

Кредитни услови

Кредитна средства реализују се преко Фонда, са каматном стопом од 1% на годишњем нивоу, уз валутну клаузулу.

Рок отплате додељених кредитних средстава је до 72 месеца по истеку одложеног рока који траје 12 месеци и рачуна се од дана првог повлачења кредитних средстава, осим за “греен фиелд” инвестиције којима се финансира изградња туристичке инфраструктуре и супраструктуре, за које одложни рок траје 24 месеца и рачуна се од првог повлачења кредитних средстава.

Отплата кредитних средстава вршиће се у тромесечним анuitетима који доспевају 31. марта, 30. јуна, 30. септембра и 31. децембра у години.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су:

1. сопствена соло меница и хипотека на непокретности – грађевинском објекту, објекту у изградњи или грађевинском земљишту у приватној својини, у односу 1:1 на укупну вредност одобрених кредитних средстава, или
2. сопствена меница са авалом пословне банке, или
3. гаранција пословне банке.

Минимални износ одобрених кредитних средстава за пољопривредна газдинства, предузетнике и микро правна лица је 500.000 динара, а за остала привредна друштва је 2.000.000 динара.

Значај овог конкурса са субвенционисаном каматном стопом, има улогу да развија туризам као грану привреде у Републици Србији али и да се обрати како привредним друштвима, предузетницима тако подједнако пољопривредним газдинствима која имају делатност која је везана за туризам, смештајне капацитете и регистрацију у надлежној институцији Управе за трезор РС.

Конкурс је последње године објављен у јануару текуће године а трајао је до септембра, тако из године у годину традиционално. Овај конкурс је шанса за оне који инвестирају, нису у прилици да чекају годину или две на резултате конкурса који подржавају развој туризма, пословање изискује брзо деловање, а сматрамо да је овај конкурс један од бољих алата за развој потенцијала оних који планирају да развијају туризам.

КАКО ПОВРАТНИК У СРБИЈИ ИМА ПРЕДНОСТ КАО ЗАПОСЛЕНИ АЛИ И ПОСЛОДАВАЦ КОЈИ ГА ЗАПОШЉАВА

Од 2020 године до 2025 године активан програм

Колико права – субвенција остварује повратник из ДИЈАСПОРЕ, бавићемо се кроз моделе, за послодавце који запошљавају повратнике.

Да ли послодавци у Републици Србији имају интерес ангажовања повратника из дијаспоре?

Стимулативне мере за повратнике из дијаспоре код послодавца који их ангажују

Пореске олакшице за запошљавање повратника из дијаспоре и странаца (новонастањене обвезнике) почеле су са применом марта 2020. године.

Предвиђени подстицаји могу се користити за запошљавање повратника из дијаспоре, укључујући младе као и странце. Остварују се у виду плаћања умањених пореза и доприноса на зараде повратника из иностранства. Послодавац који заснује радни однос са новонастањеним обвезником може да користи олакшице у виду смањења основице за порез и доприносе на зараде за 70%. Ове пореске олакшице за запошљавање повратника и странаца могу користити фирме, односно послодавци, иновациони привредници, који запосле наше људе из дијаспоре, али и ако запосле странце.

Привредницима који их запосле биће омогућено да плаћају 70% ниже порезе и доприносе на њихове зараде током пет година.

Доступни подстицаји почели су да важе 1. марта 2020. и представљају мере за развој иновативне привреде.

Прописане су у складу са чланом 15в ЗПДГ и чланом 15а ЗДОСО. По стварању услова за њихову примену донет је Правилник којим се ближе прописује начин остваривања права на умањење основице пореза на зараде за новонастањеног обвезника. Правилник је ступио на снагу 14.11.2020.

Као и друге актуелне пореске олакшице за запошљавање, тако и олакшице за странце и повратнике имају за циљ да подстакну домаће послодавце на запослење нових радника. У конкретном случају, на запошљавање странаца и повратника из дијаспоре, укључујући досељенике и младе повратнике.

На шта се односе пореске олакшице за запошљавање повратника и странаца

Подстицаји се односе на пореско ослобођење приликом запошљавања повратника из иностранства, као и странаца. Домаћи послодавци који их користе могу остварити право на:

- умањење основице пореза на зараде за 70%;
- умањење основице доприноса за 70%.

Да би се оствариле, повратници и странци (новонастањена лица) и квалификовани послодавац морају засновати радни однос на неодређено време. Приликом склапања уговора о раду морају бити испуњени додатни услови, а то су:

- да се радни однос заснива на радном месту за које постоји потреба да лице има посебно стручно образовање,
- да је то лице за којим постоји потреба која се не може лако задовољити на домаћем тржишту рада.

Наведени подстицаји само су једна од мера за развој иновативне привреде. Могу се остварити за повратнике из иностранства, као и за странце који испуњавају опште услове за примену олакшица.

ОВЕ МЕРЕ ПРАТЕ ИНОВАТИВНУ ПРИВРЕДУ

Наведени подстицаји само су једна од мера за развој иновативне привреде. Могу се остварити за повратнике из иностранства, као и за странце који испуњавају опште услове за примену олакшица.

За који период се остварују олакшице за новонастањене обвезнике?

Квалификовани послодавци могу да остваре право на пореске олакшице за новонастањене обвезнике за период од пет година, почевши од дана закључења уговора о раду. Право се остварује независно од промене послодаваца. Испуњеност услова у вези са коришћењем подстицаја, са радним местом, као и услова за новонастањеног обвезника током тог периода се подразумева.

Новонастањени обвезник има право на коришћење олакшице од прве зараде, која је исплаћена за месец у коме су од надлежних органа прибављени докази о испуњености услова.

Ко се сматра квалификованим послодавцем?

Послодавци који имају право на пореску олакшицу за новонастањене обвезнике (повратнике, досељенике, странце) су квалификовани послодавци. Да би могли да их користе постребно је да испуне одређене услове:

- квалификовани послодавац мора бити резидент Републике Србије (да је домаћи послодавац);
- да се не сматра повезаним лицем са послодавцем код кога је новонастањени обвезник претходно био запослен;
- квалификованим послодавцем сматра се било који послодавац резидент Републике Србије, који заснује радни однос са новонастањеним лицем који је од 1990. године барем три године на територији Републике имао пребивалиште или центар пословних и животних интереса.

Изјава за новонастањеног обвезника

Квалификовани послодавац који склапа радни однос са новонастањеним обвезником има обавезу да састави писану изјаву, којом се потврђује да пре заснивања радног односа то лице није било у радном односу код било ког послодавца који би се у моменту стицања статуса новонастањеног обвезника сматрао повезаним лицем са тим квалификованим послодавцем.

У случају промене квалификованог послодавца, односно уколико радник који се сматра новонастањеним обвезником закључи уговор о раду са другим квалификованим послодавцем, поново се сачињава изјава. Ову обавезу има и сваки наредни квалификовани послодавац уколико дође до промене фирме у којој се лице са статусом новонастањеног обвезника запошљава.

Писана изјава потврђује се да то лице пре заснивања радног односа са квалификованим послодавцем није био у радном односу. Са друге стране, уколико јесте био запослен код једног или више послодавца, у писаној изјави се наводи пун назив, седиште сваког, као и држава одакле је фирма.

Ко се може сматрати новонастањеним обвезником?

Повратницима из дијаспоре, односно новонастањеним лицима сматрају се:

1. обвезници који нису претежно боравили на територији Републике Србије у периоду од 24 месеца пре датума закључења уговора о раду са квалификованим послодавцем (најмање две године) – ту спадају странци и повратници из дијаспоре, невезано за године живота;
2. обвезници који у тренутку закључења уговора о раду са квалификованим послодавцем имају мање од 40 година живота, и да су у периоду од 12 месеци пре закључења уговора о раду са тим послодавцем претежно боравили ван Републике Србије ради даљег школовања или ради стручног усавршавања – млади повратници.

Дакле, постоје две категорије новонастањених обвезника. Сваки од њих засебно има прописане услове који морају бити испуњени како би се лице сматрало новонастањеним обвезником, било да су у питању странци, повратници из дијаспоре или млади повратници. Довољно је да радник за кога ће се користити подстицај испуњава једну

категорију, као и услове у погледу радног места и посебног стручног образовања (конкретно – за износ његове најмање месечне бруто зараде).

Право се остварује без обзира на промену послодавца, уколико су испуњени наведени услови у погледу радног места и стручног образовања. И нови послодавац запошљавањем новонастањеног обвезника стиче право да користи пореску олакшицу, у року од 5 година почевши од датума заснивања радног односа.

Олакшица 70% мања основица за плаћање пореза и доприноса за запошљавање странаца

Прва категорија новонастањених обвезника се односи на странце (и одређене повратнике). Да би послодавац остварио порески подстицај виду умањене основице за плаћање пореза и доприноса за 70% при заснивању радног односа, потребно је да буду испуњени одређени услови:

- да лице које се запошљава није претежно боравило на територији Републике Србије у периоду од 24 месеца пре датума заснивања уговора о раду са квалификованим послодавцем (да је у иностранству било најмање две године – 24 месеца);
- да се радни однос заснива са домаћим послодавцем на радном месту, за које је потребно одређено стручно образовање и потреба за радником коју не задовољава домаће тржиште рада;
- да је уговорена месечна бруто 1 зарада већа од 264.684 динара.

Додатни услов за новонастањене обвезнике за умањење основице јесте да се заснивањем радног односа он настањује у Србији и да се сматра пореским резидентом. Наведени услови важе када је у питању запошљавање повратника из дијаспоре. У случају запошљавања странаца зарада коју остварује мора бити већа од 264.684 динара. За период боравка запосленог, којим се доказује да није претежно боравио у Србији у периоду од 24 месеца пре закључења уговора о раду са квалификованим послодавцем подносе се додатне исправе:

- потврда о промени пребивалишта, односно боравишта у Србији, издата од надлежног органа Републике Србије;
- потврда о пребивалишту или боравишту у другој држави, издата од надлежног органа друге државе;
- потврда страног послодавца о радном односу у другој држави и раду на територији друге државе;
- доказ надлежног органа социјалног осигурања друге државе да је запослени био осигураник по прописима те државе;
- писана изјава да је лице у периоду од 24 месеца пре заснивања радног односа претежно боравило на територији једне или више других држава (изјава да садржи податке о држави или државама у којима је боравило, као и да лице непрекидно или са прекидима није боравило у Србији више од 366 дана у периоду од две године пре датума закључења уговора о раду).

Олакшица умањење 70% основице пореза и доприноса за запошљавање младих повратника

Друга категорија новонастањених обвезника се односи на младе повратнике. Да би основица за обрачун пореза на зараде и доприноса била умањена за 70%, потребно је такође да буду испуњени услови:

- у моменту закључења радног односа са квалификованим послодавцем лице које се запошљава мора бити млађе од 40 година;
- да је минимум 12 месеци у периоду пре заснивања уговора о раду претежно боравило ван Републике Србије ради даљег школовања или стручног усавршавања;
- да се запошљава на радном месту за које је потребно посебно стручно образовање и за које нису задовољене потребе за кадром на домаћем тржишту рада;
- да приликом запошљавања остварује месечну зараду већу од 176.456 динара.

Додатни услов који мора бити испуњен за умањење основице 70% јесте да се млади повратник, односно лице које заснива или је засновало радни однос настањује на територији Републике Србије и да се сматра њеним пореским резидентом.

За период боравка у другој земљи ради образовања и стручног усавршавања, којим се доказује да у периоду од 12 месеци пре закључења уговора о раду са квалификованим послодавцем лице није претежно боравило у Србији, подносе се додатне исправе:

- потврда о промени пребивалишта или боравишта у Србији;
- потврда о пребивалишту или боравишту у другој држави;
- писана изјава којом се потврђује да је 12 месеци пре запошљавања лице претежно боравило на територији друге државе (изјава садржи податке о једној или више државама у којима је боравило, и да није

непрекидно или са прекидима боравило у Србији више од 183 дана у периоду од 12 месеци пре заснивања уговора о раду);

- уверење, диплому или потврду о завршеном образовању или стручном усавршавању у другој земљи.

Обавеза настањивања на територији Републике Србије

Новонастањени обвезник право на умањење пореза и доприноса на зараде за 70% остварује када:

- се приликом заснивања радног односа или у разумном року након запошљавања настањује на територији Републике Србије;
- испуњава услове да се сматра пореским резидентом по основу центра пословних и животних интереса у Србији, као и за примену Уговора о избегавању двоструког опорезивања.

За доказивање боравка прилаже следећа документа:

- доказ о сопственом праву својине или праву својине чланова породице на непокретности;
- писану изјаву којом се потврђује да је лице настањено на територији Републике заједно са супружником и заједничком малолетном децом;
- уверење о пребивалишту или боравишту у Републици;
- доказ о одобреном привременом боравку или одобреном сталном настањењу;
- такав доказ за супружника и заједничку малолетну децу.

Рок за прибављање документације

Квалификовани послодавац има обавезу да сакупи документацију о новозапосленом обвезнику најкасније до дана када му се исплаћује прва зарада, по основу које и остварује право на пореску олакшицу и умањење.

Уколико дође до промене квалификованог послодавца (када повратник из дијаспоре закључи уговор о раду са другим) такође и он има обавезу прикупљања документације. Тако доказује испуњеност услова како би остварио право на коришћење пореске олакшице. Уколико дође до промене више послодавца, онда ову обавезу има сваки наредни квалификовани послодавац са којим се заснива уговор о раду.

РЕПУБЛИЧКЕ И ЛОКАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ПОДРШКУ ЛИЦА КОЈА СУ НЕ ЗАПОСЛЕНА/ ПОСЛОДАВЦЕ КОЈИ ЗАПОШЉАВАЈУ

Ове националне и локалне мере на нивоу локалних филијала Националне службе за запошљавање Републике Србије, како за послодавце тако и за оне који први пут заснивају радни однос или су незапослени на тржишту рада, кроз своје сјајне мере активне политике запошљавања пласирали подршку која је кроз више јавних позива активна током читаве године, а ми вам представљамо најзначајније програме за вас ПОВРАТНИКЕ, било да планирате да се samozапослите, преквалификујете, да остварите ПРВУ ПЛАТУ, подједнако вас упуцујемо у мере у зависности да ли сте лице које тражи посао, хоће да се samozапосли или сте послодавац.

МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

На територији Републике Србије, кроз рад филијала Националне службе за запошљавање, имате на располагању електронски сервис, који заиста функционално прати савремене технологије и штеди време, кроз овај он лине сервис на следећој ВЕБ страници: <https://www.ncs.gov.rs/>, можете да се информисете, пријавите или да контактирате вашу надлежну службу, која ради и делује на нивоу локалне заједнице или седишта вашег пребивалишта.

Национална служба за запошљавање уз свој стручни тим нуди, онима који траже посао следеће:

ОБУКА ЗА АКТИВНО ТРАЖЕЊЕ ПОСЛА

ТРЕНИНГ САМОЕФЕКТИВНОСТИ

КЛУБ ЗА ТРАЖЕЊЕ ПОСЛА

Напомена, ово нису административне формалне службе, ове службе заиста раде, имају стручне кадрове, кадрове који су са великим степеном емпатије, као и озбиљним образовањем, које је како формално тако и неформално да би сваки појединац пронашао посао по својој мери или извршио неки вид преквалификације.

КОНКУРСИ ЗА НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ИЛИ ПОСЛОДАВЦЕ

У овој активној мери Републике Србије која подразумева подршку послодавцима на територији Републике Србије, али и лицима која су у поступку тражења посла, да ли као дугорочно незапослена лица, инвалиди, деца палих бораца, националне мањинске заједнице, самохрани родитељи, деца без родитељског старања, лица која имају више од 50 година живота или млади који су окончали средње / високо образовање а први пут се запошљавају , имају на располагању како кроз Националне мере , тако локалне заједнице и Градове више конкурса који су им на располагању у току календарске године, а ми вам представљамо Национални програм :

ЈАВНИ ПОЗИВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА МЛАДИХ „ МОЈА ПРВА ПЛАТА „

Програм је намењен подстицању запошљавања младих, мада, овај програм се спроводи кроз меру која не подразумева заснивање радног односа код послодавца, већ оспособљавање како би самостално могао да ради, а све уз намеру постигнућа која се огледају кроз знања , вештине и компетенције које су одлика занимања за које се млади школују, а пре свега овај програм је ослоњен на подршку младих са окончаним средњим/високим образовањем који нису имали искуство у раду и струци, како би кроз програм у трајању од 9 месеци, поред знања и искуста, остварили право на новчану надокнаду и то

ЗА ЛИЦА СА СРЕДЊИМ ОБРАЗОВАЊЕМ НАДОКНАДА ОД 28.000,00 ДИНАРА НА МЕСЕЧНОМ НИВОУ И

ЗА ЛИЦА СА ВИСОКИМ ОБРАЗОВАЊЕМ НАДОКНАДА ОД 34.000,00 ДИНАРА НА МЕСЕЧНОМ НИВОУ

Овај програм је пре свега намењен за послодавце, који испуњавају услове конкурса који подразумевају :

1. има седиште на територији Републике Србије;
2. измирује обавезе по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање у законским роковима;
3. у последњих шест месеци није био дуже од 30 дана непрекидно евидентиран у регистру дужника принудне наплате Народне банке Србије;
4. измирио је раније уговорне и друге обавезе према Националној служби за запошљавање, осим за обавезе чија је реализација у току, под условом да исте редовно измирује;
5. има запосленог ментора са најмање истим нивоом образовања који се захтева за послове за које се незапослени оспособљава, задуженог за оспособљавање лица, запосленог у месту у којем се реализује оспособљавање лица;
6. има најмање две године радног искуства на пословима на којима ће се незапослени оспособљавати, при чему један ментор може бити задужен за оспособљавање највише од 3 до 5 лица у зависности од техничких, просторних и других капацитета за оспособљавање лица, односно, радног простора, техничких средстава и опреме који по функционалности одговарају захтеваном броју лица и врсти послова за које се оспособљавају и др. има техничке, просторне и друге капацитете за оспособљавање лица, односно радни простор, техничка средства и опрема по функционалности одговарају захтеваном броју лица и врсти послова за које се оспособљавају и обезбеђује све друге услове у складу са прописима о безбедности и заштити на раду;

БРОЈ ЛИЦА КОЈЕ ПОСЛОДАВАЦ МОЖЕ ДА УКЉУЧИ У ПРОГРАМ

Број незапослених лица на оспособљавању, послодавац који има до 5 запослених има право да у Програм укључи једнонезапослено лице, послодавац који има од 6 до 14 запослених има право да у Програм укључи највише два незапослена, а послодавац који има 15 и више запослених има право да у Програм укључи незапослене чији број не може бити већи од 20% укупног броја запослених.

ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА НЕЗАПОСЛЕНЕ

Услови за незапослена лица

Незапослено лице се може укључити у Програм ако:

- се налази на евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање, има најмање средње образовање,
- има до навршених 30 година на дан пријаве за учешће у Програму,
- нема радног искуства стеченог на пословима у оквиру нивоа образовања на којима ће се оспособљавати, односно има стечено радно искуство краће од бмесеци на пословима у оквиру нивоа образовања са којим конкурише,
- нема положен стручни испит за послове у оквиру нивоа образовања са којим конкурише,
- није раније било корисник Програма „Моја прва плата“,

- у периоду од шест месеци пре објаве овог јавног позива није било у радном односу код изабраног послодавца.

Како би млади конкурисали и пријавили се на овај конкурс, који је активан већ дужи низ година и подржан од Републике Србије и Националне службе за запошљавање Републике Србије, а расписује се једном годишње, по последњим подацима пријављивање кандидата је било у 11 месецу текуће године, а пак за послодавце од 11. месеца до 12 месеца текуће године. Млади који желе оспособљавање се самостално пријављују, а селекције одабира кандидата ради ПОСЛОДАВАЦ који такође подноси захтев за особама које могу на нивоу њихових предузећа да се стручно усавршавају.

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРЕ ПРИПРАВНИШТВА ЗА НЕЗАПОСЛЕНЕ СА СРЕДЊИМ ОБРАЗОВАЊЕМ

Овај програм је значајан за занимања која подразумевају обавезан приправнички стаж, који јесте услов за полагање стручног испита, када је то закон прописао и дефинисао као основни услов за запослење, или успостављање будућег радног односа за лице које је окончало средњу стручну школу.

Ове мере се реализују искључиво у приватном сектору, Национална служба за запошљавање Републике Србије, финансира ову меру у трајању од 6 месеци за послодавца, послодавац има бенефит да за ангажована лица има припадајући порез и допринос, који је дефинисан према Закону Републике Србије.

Послодавцима као и будућим приправницима овај програм је на располагању једном годишње, у односу на последњи конкурс био је актуелан од фебруара месеца текуће године.

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРЕ ПРИПРАВНИШТВА ЗА НЕЗАПОСЛЕНЕ СА ВИСОКИМ ОБРАЗОВАЊЕМ

Овај програм је значајан за занимања која подразумевају обавезан приправнички стаж, који јесте услов за полагање стручног испита, када је то закон прописао и дефинисао као основни услов за запослење, или успостављање будућег радног односа за лице које је окончало средњу стручну школу.

Ове мере се реализују искључиво у приватном сектору, Национална служба за запошљавање Републике Србије, финансира ову меру у трајању до 12 месеци за послодавца, послодавац има бенефит да за ангажована лица на месечном нивоу нето минималну зараду увећану за 20 % (пун фонд радних часова) и припадајуће порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање.

Послодавцима као и будућим приправницима овај програм је на располагању једном годишње, у односу на последњи конкурс био је актуелан од фебруара месеца текуће године.

ЈАВНИ ПОЗИВ НЕЗАПОСЛЕНИМА ЗА ДОДЕЛУ СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

Ова мера Владе Републике Србије која има стимулацију отварања радних места као и подршци малим бизнисима, пре свега јесте кључна за сваки почетак, уколико знамо да лице које аплицира за ову меру има новац који је обезбедјен за порезе и доприносе у трајању од годину дана. Наша препорука је, да ова мера може да помогне како ПОВРАТНИЦИМА, тако и осталим грађанима, који нарочито планирају да обављају самосталне зантске услуге, како кроз очување старих заната, тако предузетничких делатности да ли оне биле услуге или производње али са нагласком на радње, које запошљавају углавном једно лице, власника или оснивача предузетника. У Старт уп бизнисима, ова подршка пружа комфорнију пословну политику развоја, нарочито у првој години када предузетник – привредник излази на тржишну утакмицу, где поред куповине основних средстава за рад, закупа локала, трошкова маркетинга, треба да плаћа и порезе / доприносе за личну зараду, наравно спрам одабира делатности, биће му олакшан рад и мања тензија као брига како зарадити за порезе / доприносе у првој години пословања. Треба узети у обзир, да је најбољи стратешки приступ, коришћење субвенција за samozapošljavanje, са укрштањем додатних грант шема у виду бесповратних средстава за куповину основних средстава за рад, кроз искуство саветујемо, меру Министарства привреде Републике Србије Старт Уп програм, који је по први пут у овој години дозволио да можете да користите како програм samozapošljavanja од стране Националне службе за запошљавање Републике Србије тако и упоредо програм Старт Уп.

Ово је права мера за почетак, обзиром, да samozapošljavate себе, добијате могућност куповине субвенционисане опреме за рад – као основног средства и имате годину дана мировања кредита, а након тога 4 године отплате у једнаким одабраним ануитетима за које се определите са минималним каматним стопама.

Предуслов за коришћење ове мере је да сте незапослени и да сте прошли обуку за започињање пословања, да ли код Националне службе за запошљавање или неког другог надлежног тела као што су Регионалне развојне агенције које имају сертификоване обуке које се не наплаћују.

ВИСИНА СУБВЕНЦИЈА

Надокнада која вам је на располагању у једнократном износу од 300.000,00 динара за незапослена лица или за лица са инвалидитетом у износу од 330.000,00 динара, добре препоруке су удруживање, које може да обезбеди већи новчани износ и повећа могућност конкурентности, рецимо, салон лепоте, који има фризера, педикера и козметичара, како би размишљали о развоју али и већем профит, кроз угао конкурентности због којих ваши корисници услуга користе ваше производе, сугестивно вам предлагемо моделе удруживања.

КО МОЖЕ ДА ОСТВАРИ ПРАВО НА СУБВЕНЦИЈЕ

Незапослено лице остварује субвенције ако је

- на евиденцији Националне службе за запошљавање и редовно се јавља
- окончало обуку за развој предузетништва по плану И програм Националне службе за запошљавање или друге институције која одговара и у складу је програма
- да је раније обавезе према Националној служби за запошљавање измирило
- да има право да користи оквира ДЕ МИНИМИС средстава – средства државне помоћи (како у текућој тако и у претходне две године)

КО НЕ МОЖЕ ДА КОРИСТИ СРЕДСТВА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

- за обављање делатности које се не финансирају, према списку делатности који је дефинисан у програму
- за обављање послова / делатности за које је решењем о инвалидности или решењем о процени радне способности и могућностима запослења или одржавање запослења утврђено да особа са инвалидитетом не може да их обавља
- за оснивање удружења и
- ако је већ била корисник средства делом или средствима Националне службе за запошљавање

ДЕЛАТНОСТИ КОЈЕ СЕ НЕ СУБВЕНЦИОНИШУ

ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО

- 01.11 Гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица
- 01.12 Гајење пиринча
- 01.13 Гајење поврћа, бостана, коренастих и кртоластих биљака
- 01.14 Гајење шећерне трске
- 01.15 Гајење дувана
- 01.16 Гајење биљака за производњу влакана
- 01.19 Гајење осталих једногодишњих и двогодишњих биљака
- 01.21 Гајење грожђа
- 01.22 Гајење тропског и суптропског воћа
- 01.23 Гајење агрума
- 01.24 Гајење јабучастог и коштичавог воћа
- 01.25 Гајење осталог дрвенастог, жбунастог и језграстог воћа
- 01.26 Гајење уљних плодова
- 01.27 Гајење биљака за припремање напитака
- 01.28 Гајење зачинског, ароматичног и лековитог биља
- 01.29 Гајење осталих вишегодишњих биљака
- 01.30 Гајење садног материјала
- 01.41 Узгој музних крава
- 01.42 Узгој других говеда и бивола
- 01.43 Узгој коња и других копитара
- 01.44 Узгој камила и лама
- 01.45 Узгој оваца и коза
- 01.46 Узгој свиња
- 01.47 Узгој живине
- 01.49 Узгој осталих животиња
- 01.50 Мешовита пољопривредна производња
- 01.61 Услужне делатности у гајењу усева и засада
- 01.62 Помоћне делатности у узгоју животиња

- 01.63 Активности после жетве
- 01.64 Дорада семена

СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА

- 35.14 Трговина електричном енергијом
- 35.23 Трговина гасовитим горивима преко гасоводне мреже

ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И ТРГОВИНА НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА И МОТОЦИКАЛА

- 45.11 Трговина аутомобилима и лаким моторним возилима
- 45.19 Трговина осталим моторним возилима
- 45.31 Трговина на велико деловима и опремом за моторна возила
- 45.32 Трговина на мало деловима и опремом за моторна возила
- 45.40 Трговина мотоциклима, деловима и прибором, одржавање и поправка мотоцикала
- 46.11 Посредовање у продаји пољопривредних сировина, животиња, текстилних сировина и полупроизвода
- 46.12 Посредовање у продаји горива, руда, метала и индустријских хемикалија
- 46.13 Посредовање у продаји дрвне грађе и грађевинског материјала
- 46.14 Посредовање у продаји машина, индустријске опреме, бродова и авиона
- 46.15 Посредовање у продаји намештаја, предмета за домаћинство и металне робе
- 46.16 Посредовање у продаји текстила, одеће, крзна, обуће и предмета од коже
- 46.17 Посредовање у продаји хране, пића и дувана
- 46.18 Специјализовано посредовање у продаји посебних производа
- 46.19 Посредовање у продаји разноврсних производа
- 46.21 Трговина на велико житом, сировим дуваном, семењем и храном за животиње
- 46.22 Трговина на велико цвећем и садницама
- 46.23 Трговина на велико животињама
- 46.24 Трговина на велико сировом, недовршеном и довршеном кожом
- 46.31 Трговина на велико воћем и поврћем
- 46.32 Трговина на велико месом и производима од меса
- 46.33 Трговина на велико млечним производима, јајима и јестивим уљима и мастима
- 46.34 Трговина на велико пићима
- 46.35 Трговина на велико дуванским производима
- 46.36 Трговина на велико шећером, чоколадом и слаткишима
- 46.37 Трговина на велико кафом, чајевима, какаом и зачинима
- 46.38 Трговина на велико осталом храном, укључујући рибу, љускаре и мекушце
- 46.39 Неспецијализована трговина на велико храном, пићима и дуваном
- 46.41 Трговина на велико текстилом
- 46.42 Трговина на велико одећом и обућом
- 46.43 Трговина на велико електричним апаратима за домаћинство
- 46.44 Трговина на велико порцуланом, стакленом робом и средствима за чишћење
- 46.45 Трговина на велико парфимеријским и козметичким производима
- 46.46 Трговина на велико фармацеутским производима
- 46.47 Трговина на велико намештајем, теписима и опремом за осветљењем
- 46.48 Трговина на велико сатовима и накитом
- 46.49 Трговина на велико осталим производима
- 46.51 Трговина на велико рачунарима, рачунарском опремом и софтверима
- 46.52 Трговина на велико електронским и телекомуникационим деловима и опремом

- 46.61 Трговина на велико пољопривредним машинама, опремом и прибором
- 46.62 Трговина на велико алатним машинама
- 46.63 Трговина на велико рударским и грађевинским машинама
- 46.64 Трговина на велико машинама за текстилну индустрију и машинама за шивење и плетење
- 46.65 Трговина на велико канцеларијским намештајем
- 46.66 Трговина на велико осталим канцеларијским машинама и опремом
- 46.69 Трговина на велико осталим машинама и опремом
- 46.71 Трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима
- 46.72 Трговина на велико металима и металним рудама
- 46.73 Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом
- 46.74 Трговина на велико металном робом, инсталационим материјалима, опремом и прибором за грејање
- 46.75 Трговина на велико хемијским производима
- 46.76 Трговина на велико осталим полупроизводима
- 46.77 Трговина на велико отпацама и остацима
- 46.90 Неспецијализована трговина на велико
- 47.11 Трговина на мало у неспецијализованим продавницама, претежно храном, пићима и дуваном
- 47.19 Остала трговина на мало у неспецијализованим продавницама
- 47.21 Трговина на мало воћем и поврћем у специјализованим продавницама
- 47.22 Трговина на мало месом и производима од меса у специјализованим продавницама
- 47.23 Трговина на мало рибом, љускарима и мекушцима у специјализованим продавницама
- 47.24 Трговина на мало хлебом, тестенином, колачима и слаткишима у специјализованим продавницама
- 47.25 Трговина на мало пићима у специјализованим продавницама
- 47.26 Трговина на мало производима од дувана у специјализованим продавницама
- 47.29 Остала трговина на мало храном у специјализованим продавницама
- 47.30 Трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама
- 47.41 Трговина на мало рачунарима, периферним јединицама и софтвером у специјализованим продавницама
- 47.42 Трговина на мало телекомуникационом опремом у специјализованим продавницама
- 47.43 Трговина на мало аудио и видео опремом у специјализованим продавницама
- 47.51 Трговина на мало текстилом у специјализованим продавницама
- 47.52 Трговина на мало металном робом, бојама и стаклом у специјализованим продавницама
- 47.53 Трговина на мало теписима, зидним и подним облогама у специјализованим продавницама
- 47.54 Трговина на мало електричним апаратима за домаћинство у специјализованим продавницама
- 47.59 Трговина на мало намештајем, опремом за осветљење и осталим предметима за домаћинство у специјализованим продавницама
- 47.61 Трговина на мало књигама у специјализованим продавницама
- 47.62 Трговина на мало новинама и канцеларијским материјалом у специјализованим продавницама
- 47.63 Трговина на мало музичким и видео записима у специјализованим продавницама
- 47.64 Трговина на мало спортском опремом у специјализованим продавницама
- 47.65 Трговина на мало играма и играчкама у специјализованим продавницама
- 47.71 Трговина на мало одећом у специјализованим продавницама
- 47.72 Трговина на мало обућом и предметима од коже у специјализованим продавницама
- 47.73 Трговина на мало фармацеутским производима у специјализованим продавницама
- 47.74 Трговина на мало медицинским и ортопедским помагалима у специјализованим продавницама
- 47.75 Трговина на мало козметичким и тоалетним производима у специјализованим продавницама
- 47.76 Трговина на мало цвећем, садницама, семењем, ђубривима, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама
- 47.77 Трговина на мало сатовима и накитом у специјализованим продавницама
- 47.78 Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама
- 47.79 Трговина на мало половном робом у продавницама
- 47.81 Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима на тезгама и пијацама
- 47.82 Трговина на мало текстилом, одећом и обућом на тезгама и пијацама

- 47.89 Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама
- 47.91 Трговина на мало посредством поште или преко интернета
- 47.99 Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца

САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ

- 49.32 Такси превоз

ФИНАНСИЈСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА

- 66.12 Брокерски послови с хартијама од вредности и берзанском робом, услуге мењачница

УМЕТНОСТ; ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА

- 92.00 Коцкање и клађење

ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ

- 96.09 Остале непоменуте личне услужне делатности - осим услуга збрињавања кућних љубимаца (смештај и исхрана, чешљање, чување и тренирање)

Како аплицирати

Документа која су неопходна

- Бизнис план на обрасцу националне службе за запошљавање
- Доказ о окончаној обуци

Напомена, у случају да је подносилац захтева особа са инвалидитетом, потребна је документација која то верификује као што је Решење о инвалидитету или процена радне способности или о могућностима одржавања посла.

Више о конкурсима на страници, са напоменом да је конкурс окончан а да се наредни планирају од почетка 2024. године

А о конкурсима, условима и начину аплицирања на веб страници <https://www.nsz.gov.rs/sadrzaj/javni-poziv-nezaposlенима-за-доделу-субвенције-за-самозапосљавање-у-2023-години-%7Цзатворен%7Ц/9792>

Како би вам представили могућности, кроз овај приручник су представљене најзначајније мере за развој привреде, које се односе на појединце, послодавце, намера нам је била да прикажемо шансе за ПОВРАТНИКЕ са нагласком, да смо представљали мере које су верификоване од Владе Републике Србије, да су активне, а подршка мера је активна и на локалним нивоима, како у Градовима, тако и јединицама локалних самоуправа на територији Републике Србије, значај да будете информисани, је и наш значај, а наша канцеларија Удружења ПОВРАТНИЦИ 2022 ће кроз мрежу појединаца, сардника, чланова удружења имати сталне инфо сесије кроз које ће ПОВРАТНИЦИ, имати прецизне информације о њиховим локалним заједницама као и средствима која се активно пласирају али и едукацијама како се спроводе поступци за повлачење субвенционисах средства.

Подршка појединцима, привредним друштвима није изостала, код повлачења бесповратних средства код међународних организација, те вас у наредним деловима приручника упућујемо на мере које нам нуде како ЕУ фондови тако и остала тела који су Републику Србију уврстили у своје денаторске програме, кроз привредне делатности које се подржавају.

МЕЂУНАРОДНИ КОНКУРСИ ЗА ПРИВРЕДУ

A. ЕУПРОПЛУС ПРОГРАМ ЕУ ПРОГРАМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ЗА ЛОКАЛНИ РАЗВОЈ

Ово је програм који традиционално расписује конкурсе који подстичу почетнике и младе фирме у Републици Србији, а намењен је за куповину основних средстава за рад, увођење услуга али и осталих облика финансијске подршке предузећима која послују више од две године.

Територијално је ограничен, специфичним стратешким циљевима који развијају наведене Градове и Општине у Србији, којима се сматра да је њихов развој у погледу помоћи привреди неопходан.

НОВЧАНА СРЕДСТВА ПО ОВОМ ПРОГРАМУ

Укупна средства која су била опредељена по последњем позиву су обухватила 375.000 евра.

А висине Грант шема су обухватале ниво инвестиција и категорија од 5.000 Евра до 10.000 евра.

Услови за апликанте

Минимално суфинансирање од 10% вредности пројекта за апликанте који тек треба да региструју свој привредни субјекат, односно 15% за постојеће привредне субјекте.

КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ПРОГРАМ

Жене и млади (до 30 година старости) који планирају да покрену сопствени бизнис као и жене и млади предузетници/це, микро и мала предузећа (ММП) у власништву жена или младих, регистровани 2022. године или након тога.

ВРСТЕ ПОДРШКЕ ОБУХВАТАЈУ

Набавку нове опреме и увођење услуга у циљу унапредјења квалитета постојећих, развој нових производа, повећање капацитета продуктивности, развој производа са додатом вредношћу, могућност развоја извозног потенцијала, иновациони потенцијали и проширење тржишног потенцијала.

Нагласак у овим програмима, је био на финансирање пројеката који укључују друштвено одговорне активности и који доприносе развоју локалних заједница.

Временски периоди расписивања Јавних позива за овакве и сличне пројекте су различити, оно што бележи последњи позив да су програм били активни од септембра од јула до септембра, што апликантима даје простор за креирање идеје и бизнис модела по основу позива.

Више о програмима које спроводи ова организација можете да погледате на њиховој веб страници

<https://www.euproplus.org.rs/kpoziv/javni-poziv-za-podrsku-početnicima-u-poslovanju-i-samozaposlavanju-zena-i-mladix-kroz-nabavku-opreme-i-uvodjenje-usluga>

Б. ХЕЛП ФОНДАЦИЈА СА СЕДИШТЕМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

О ХЕЛП ФОНДАЦИЈИ

Хелп - Хилфе зур Селбстхилфе е.В. је немачка невладина хуманитарна организација регистрована у Бону јула 1981. године. На самом почетку рата у Авганистану, и тиме проузроковане избегличке кризе, посланици свих политичких

партија које чине Немачки Парламент и други истакнути појединци основали су Хелп. Обезбедивши хуманитарну помоћ за избеглице из Авганистана које су пребегле у Пакистан, Хелп је проширио свој хуманитарни рад и на бројне друге земље. Организација Хелп помоћ додељује искључиво на основу реалних потреба без обзира на расу, порекло или националност корисника.

МИСИЈА И АКТИВНИ РАД У СРБИЈИ

Хелп мисија у Републици Србији

Хелп је присутан у Србији од новембра 1999 обезбеђујући социо-економску помоћ за угрожено становништво - избегла и интерно расељена лица, ромско становништво и друге угрожене.

Главни пројекти које Хелп спроводи у Србији фокусирају се на следеће секторе:

- програми социо-економске подршке и развој микро-предузећа кроз развој доходних активности
- подршка затварању колективних центара путем обезбеђивања алтернативног смештаја
- обуке и подршка започињању самосталног бизниса
- пројекти изградње и обнове
- пројекти хуманитарне помоћи: дистрибуција хране, хигијенских артикала и огревног дрвета

Најзначајнији програми за почетнике у пословању који се пласирају као Грант – бесповратна средства од ХЕЛП фондације, огледају се у једном од програма „Конкурс за пријаву за грант у опреми „

Висина Грант захтева

- 2,000 евра
- 3,600 евра уз услов запошљавања једног незапосленог лица

БЕНЕФИТИ КОРИСНИКА ОВОГ ПРОГРАМА

Опрема као основ помоћи, а поред ње сваки апликант који има две фазе оцењивања, пролази кроз два процеса, пословна и стручна обука према потребама плана пословања као и развојем бизнис идеје. Саветовање, које је неизоставно је обезбедјено кроз сарадњу са локалним партнерима за време трајања пројекта. Да би корисник стекао услове за потписивање Грант Уговора са фондацијом ХЕЛП , треба да испуњава следеће

- обезбеди учешће од 10 % вредности опреме која је предмет Гранта
- региструје делатност према привредној делатности у Агенцији за привредене регистре РС
- оконча пословну обуку коју организује донатор

Предност на оваквим конкурсима је обезбеђена за чланове угрожених група становништва у повећаном ризику социјалне искључености: Роми, неформални сакупљачи секундарних сировина, дугорочно незапослена лица, жене, млади, рурално становништво и вишечлане породице.

Контакт подаци за добијање информација о овом програм и осталима

Хелп Београд, 011 30 46 341 или на веб страници [хтпс://хелп-србија.орг.рс/](http://хелп-србија.орг.рс/)

В. ПРОГРАМ ЕУ ЗА ЗЕЛЕНУ АГЕНДУ У СРБИЈИ

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ИНОВАТИВНА РЕШЕЊА ЗА ЗЕЛЕНУ ТРАНЗИЦИЈУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ “ЗЕЛЕНА АГЕНДА У СРБИЈИ”

Овај позив објављен је у оквиру пројекта „ЕУ за Зелену Агенду у Србији“, који финансира и технички подржава Делегација Европске уније у Србији, спроводи га Програм Уједињених нација за развој (УНДП) у партнерству са Министарством заштите животне средине Републике Србије, а у сарадњи са Амбасадом Шведске и Европском инвестиционом банком, са додатним финансирањем обезбеђеним од стране влада Шведске, Швајцарске и Републике Србије.

Главни циљ пројекта је да допринесе ефикасној, инклузивној и одрживој примени Зелене агенде за Западни Балкан и њеног Акционог плана у Републици Србији. Циљ овог пројекта је такође и да се подстакне ангажовање различитих друштвених група у циљу убрзања процеса приступа Европској унији пружањем подршке у усклађивању прописа са политиком Европске уније и правним тековинама које се односе на Кластер 4.

Предлози за иновативна решења за које може да аплицира привредни субјект су :

1. Декарбонизација, енергетска ефикасност и смањење индустријских емисија;
2. Циркуларна економија за ефикасно коришћење ресурса и индустријску симбиозу;
3. Смањење загађења животне средине са фокусом на квалитет ваздуха;
4. Заштита и инвестирање у биодиверзитет и екосистеме;
5. Одрживи прехранбени системи и рурални развој.

Ови програм ће бити активни до 2026. године у Србији, подразумевају подстицајна средства која су у максималном проценту финансирања до 50 % од укупне инвестиције са обезбеђењем финансијера кроз кредитна средства која имају ниво 50 % од остатка инвестиције, кроз дугорочне кредитне линије.

ПРИМЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ

Овај последњи део представљања о подстицајима у Републици Србији како за привредне субјекте тако и појединце, желимо да подкрепимо примерима који се односе на оне који су остварили средства и били њихови корисници а можемо да се похвалимо и да закључимо МОЖЕ СЕ није НЕОСТВАРЉИВО !

1. НАЗИВ ПРОЈЕКТА :

ОЛОВКЕ И БОЈИЦЕ ОД СТАРИХ НОВИНА Водећи партнер: НевПен д.о.о., Смедеревска Паланка

Опис пројекта са напоменом / преузет податак из документа ЕУ фор Грeen Агенда ин Србиa Компанија НевПен има за циљ да помогне да заштити животну средину путем производњу графитних оловака и бојице направљене од старих, рециклираних или непрочитане новине. Ово се смањује потреба за дрветом или пластиком адитиви.

Пројекат ће подржати производња стицањем два нове, прилагођене машине, које омогућиће компанији НевПен да утростручити своју производњу и извозити је на европско тржиште.

Финансирање : Укупна вредност овог пројекта је 19.896,99 € и пројекат ће допринесе са 50% односно 9.948,50 €.

Иновативна активност НевПен је прва компанија у Србији, као и у Европи која производи графитне оловке и бојице направљене од старих новине, уместо дрва или пластике, на тај начин чувају дрвеће и заштити животну средину. Штавише, образовна компонента пројекта је важно, пошто НевПен организује подизање свести радионице за децу.

Скала инвестиције / однос финансирања :

Сопствена средства 50%

ЕУ за зелену агенду 50%

2. СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ ЈЕ НАСТАЛО УЗ ПОДРШКУ ЕУ СРЕДСТВАВА

Социјално предузеће Раданска РУЖА доо Лебане је основано као непрофитно друштво са ограниченом одговорношћу. Социјално предузеће РАДАНСКА РУЖА ДОО Лебане, основано је реализацијом пројекта „СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО ЗА СОЦИЈАЛНО ОДГОВОРНО ДРУШТВО“.

Пројекат је финансирала Европска Унија, Влада Швајцарске и Влада Републике Србије преко програма Европски ПРОГРЕС. Више информација о њиховом раду и деловању ћете пронаћи на њиховој веб страници: [хттпс://www.раданскаруза.рс](https://www.раданскаруза.рс)

До следећег броја часописа ВРАТИ СЕ...

Оно што додајемо као уређивачки тим, а није наше ауторско дело, већ дело једног нашег познатог уметника, који је на једној престижној додели награда, примајући награду за допринос маркетингу, поручио, кроз шаљив модел КАКО ИСТРАЖИТИ ТРЖИШТЕ једног места рекао :

- Одете до школе, погледајте какава је школа
- Одете до дома здравља, погледајте какав је дом здравља
- Одете до пијаце, погледајте каква је пијаца и
- Одете до гробља, погледајте какво је гробље

Драги ПОВРАТНИЦИ, ето шаљивог примера да видите, да ли вам место за ваш нови или обновљени дом одговара потребама. А пак ако нисте задовољни, правите боље друштво, јер појединац може својим примерима да утиче на своју како локалну тако и ширу заједницу.

Закон о социјалном предузетништву, који је усвојен и спроводи се у Републици Србији, даје перспективу за развој привреде, мањих заједница али и решавање друштвених изазова и миленијумских циљева који обухватају између осталог СВЕТ БЕЗ ГЛАДИ, ЗДРАВСТВЕНА БРИГА, ОБРАЗОВАЊЕ, ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, БРИГУ О СТАРИМА и још доста специфицираних области које су пред нама у стратегијама до 2030. године.

Тема овог првог броја и јесте била СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО, са нагласком као шанса за повратнике, ово је био разуман одабир теме, уколико сви у матици знамо колико су наши сународници, који су расељени у свету својим доприносима матици Србији помагали, како капиталним пројектима, тако и новчаним, али и осталим видовима помоћи, уз дужно поштовање за друштвену одговорност коју поседују али и сталну емпатију која је била присутна кроз њихове боравке у расејању – дијаспори, а све са жељом да остану веза са својом матицом, која их веже кроз културу, традицију и језик.

ДРАГИ ПОВРАТНИЦИ,

о активним подстицајима,
питањима за покретање бизниса,
сугестија за одабир правног облика
конституисања места регистрације
делатности (да ли бирати развијену
или не развијену јединицу локалне
самоуправе), одабир претежне шифре
делатности као и проналажење
партнера у бизнис моделу,

стојимо вам на располагању.
Можете нас контактирати.
Чекамо вас.

ВАШЕ УДРУЖЕЊЕ ПОВРАТНИЦИ,
ДЕЦЕМБАР 2023